

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v insertnem delu stane 10 Din. — Naročnina Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Moderni tlačani

Zadnjič smo opisali, kako zlorablja tuji kapital našega kmeta s pomočjo kartelov, davkov in carin. Milijone in milijone odtrga na ta način tujec vsako leto malemu človeku od ust. Nismo se pa pri tem še niti dotaknili najstrašnejše krivice in nasilja, ki ga vrši kapitalist nad našim podeželskim ljudstvom s — plačami.

Naša slovenska zemlja ne more sama preživljati vsega prebivalstva, zato je znatnemu delu Slovencev usojeno, da mora iskati kruha na tujem in v industriji. Ker so vrata v široki svet danes skoro zaprta, morajo ostati vse tiste množice, ki jih gruda ne more preživljati, doma in se drenjati okrog tovarov, da si pribore vsaj skorjico kruha. To niso samo tisoči in tisoči naših bajtarjev, temveč še tudi sinovi in hčerke malih in celo srednjih kmetov, saj je stiska za denar danes po kmetih taka, da je treba poiskati kakršnokoli priliko za zaslužek.

Ker je pa število tistih, ki zaslužek neobhodno potrebujejo, mnogo večje nego število delavniških moči, ki jih tovarne potrebujejo, so industrijski kapitalisti v prijetnem položaju, da jim ni treba med ponudniki le izbirati, temveč da lahko navijajo mezde poljubno navzdol, kajti že vedno bodo našli dovolj takih, ki so pripravljeni delati za vsak denar, samo da si ohranijo golo življenje. In tako smo prišli pri nas do tega, da so padle delavske mezde na strahotno nizino.

Vse delavstvo, razen rudarjev in težke industrije je zavarovano za bolezen pri »Uradu za zavarovanje delavcev« s središčem v Zagrebu. Tamošnji osrednji urad izdaja redno tudi različne pregledne (statistične) o stanju in o razmerah delavstva v najrazličnejših vidikih. In te statistike so nad vse zanimive in poučne, ker nam pogosto odkrivajo prave strahote.

Tako je n. pr. nedavno izšel tak pregled mezd, ki jih dobiva naše industrijsko delavstvo. In kaj vidimo tu? Vsak osmi (12,12%) jugoslovanski delavec zasluži kvečjemu po 3 Din dnevno, a skoro polovica (43,83%) pa zasluži komaj od 8 do 24 Din na dan. Torej nad polovico vsega jugoslovanskega delavstva zasluži kvečjemu po 24 Din dnevno. Pri bližni polovici jugoslovanskih delavcev zasluži torej mesečno po okroglo 600 Din.

Na drugi strani so pa tudi ugotovili, da rabi danes samski delavec za prav skromno golo preživljanje mesečno po 634 Din, štiričlanska družina pa 1604 Din. Kaj nam to pove? Da polovica samskih delavcev ne zasluži niti za dostojno, čeprav skromno preživljanje, oženjeni pa ne zaslužijo niti polovico tega, kar bi neobhodno potrebovali.

Pa ne mislimo, da vladajo te razmere le tam daleč kje.

Ne, tudi pri nas na Slovenskem je že tako. Kar peljite se zvečer v vlaki, ki vozijo iz Kranja, pa vprašajte one množice fantov in deklet, mož in žena, ki se peljejo cele ure hoda daleč iz tekstilnih tovarov v Kranju in okolici, pa vam bodo povedali, da zaslužijo po 20 in še manj dinarjev na dan, kar znese mesečno komaj po 500 dinarjev. Ali pa pojdite v ljubljansko okolico, kjer zasluži delavec, ki dela že po 15 in 20 let v kaki tovarni in ima 5 do 7 otrok, a prinese v soboto komaj 150 do 160 dinarjev domov. In pojdite v vasi okrog trboveljskih premogovnikov, pa vam bodo povedali, da zasluži danes rudar s družino 300 do 500 Din mesečno. In tako bi lahko naštevati kar naprej. Lastniki tekstilnih tovarov so po večini češki in poljski kršteni in nekršteni Judje, lastniki kemične tovarne v Mostah so baje Italijani, lastnica silnih trboveljskih premogovnikov je neka inozemska družba. Tudi v tem pogledu bi lahko naštevati še kar naprej in videli bi, da je skoro povzod tuji kapital tisti, ki danes izrablja in zlorablja naše podeželsko ljudstvo. In vse te industrije delajo z ogromnimi dobički. Tako zlorablja tuji kapitalist današnjo bedo malega podeželskega človeka, da mu pije in polagoma tudi izpije kri, ko ne osemore, ga pa kratko malo vrže na cesto in naj ga preživlja — domača občina, ki je po zakonu dolžna skrbeti za reveže. Kajti kdo naj zahteva, da si bo delavec, ki ne zasluži niti za skromno preživljanje, še kaj prihranil za stara leta. Narobe, v svojem obupu pogosto še tiste solde, ki jih dobi, zapije, uboga družina pa potem strada in berači.

Da, mi postajamo narod beračev, kar smo pred nekaj tedni že ugotovili v našem listu na podlagi točnih števil.

Pa ne samo berači postajamo, temveč pojavlja se tudi telesno in duševno propa-

danje, ki vzbuja strah vsakega, ki ima še kaj srca za naše ljudstvo. V nekoč tako zdravem in krepkem gorenjskem zraku okrog Kranja razseja že danes jetika. Na tisoče naših otrok strada, družinsko življenje propada in delavec išče utehe v najrazličnejših razvratnostih. Našega naroda niso pokončali ne Turki in ne graščaki, uničil ni njegovega zdravja ne alkohol in ne druge razvade, grozi ga pa uničiti tuji kapitalist s tem strašnim zlorabljanjem. Preboleli smo Slovenci vojske in kužne bolezni, ne bomo pa preboleli ne telesno in ne duhovno zaslužkov po 10 do 20 dinarjev na dan in to še pri družini.

Posledic tega modernega tlačanstva pa ne čutijo samo bajtarji in majhni kmetje, ki morajo sami tlačati zastoj tujemu kapitalistu, temveč v največji meri tudi trdni kmetje, saj delavec danes nima denarja, da bi kupil za svoje otroke pri njih mleko, sadije in drugo nujno hrano, nima denarja za meso, še krompir težko plača. Tako gara in trpi ves narod za čim večje dobičke tujemu kapitalistu, ki sedi na Dunaju ali v francoskih letoviščih.

Kako naj se rešimo tega modernega suženjstva? Celo vrsto ukrepov nujno potrebujemo, a najbolj in takoj postave, ki bi določala najnižjo plačo našim delavcem, pod katero bi nikoli noben industrijec in v nobeni obliki ne smel iti. Ta plača bi morala biti toliko, da bi jamčila delavcu vsaj človeka vredno življenje. In potrebujemo nadalje takoj vseh potrebnih ukrepov, da ne bo končna nagrada za delavca po štiridesetletnem trdem delu — beraška palica. Naši pradedje so se osvobodili grajskega jarma, a že naši dedje so začeli lesti pod jarem kapitalizma, ki je postal ravno v naših dneh največja nesreča našega ljudstva, saj segajo njegovi krepilji že v sleherni slovensko vas. Ako se mu ne postavimo v bran, nas izsesa in nazadnje zaduši. To bi bila danes prva in glavna naloga vse naše narodne in državne politike. Tu bi bilo treba zastaviti, kajti tu je naša rešitev.

Ni dovolj...

Nedavno smo v našem listu zapisali, da se govorniki, ki nastopajo na velikih shodih »Bojac«, nekako varujejo, da bi pokazali pravo barvo. Krepko obdelujejo grehe in nedostatke, ki so se razpasili. V tem pogledu jim gre vesa čast. Njihovi odkritosti in odločnosti mora pritrjevati vsak pošten Slovenec. Toda, tako smo že rekli, to so stvari, ki so same po sebi razumljive. Kdo bi dandanes še mogel in smel odobravati korupcijo in nasilstvo? Ljudstvo je s svojim odobravanjem na bojovniških zborovanjih dalo močan poudarek želji, da je voljno sodelovati z vsakim poštenjakom, ki

bo predložil pameten načrt, kako bi se po pravile rane, ki jih je pretrpel narod radi korupcije in drugega sličnega zla.

To je razumljivo. Tudi petnajstleten fantek, če bi ga postavili na pr. za ministra, dobro ve, da ni dovoljeno krasti in goljufati državo in da tatovi in goljufi spadajo v ječo. Zato pa vendar še nikomur ni padlo v glavo, da bi mladega dočeta res postavil na ministrsko mesto. Za tako mesto je treba namreč še mnogo, mnogo drugih lastnosti. Marsikdo, ki ima dobro namazan jezik, bo znal v tako živih barvah narisati grehe in nedostatke, zaradi

RAZGLED PO SVETU

Še enkrat: Škol Fogar in fašisti

Poročali smo že o boju med tržaškimi škofom in črnosrajčniki. Ta boj je zadnje dni nekoliko posehal, vendar naj priobčimo o predmetni zadevi iz ameriškega lista še sledeče vrstice: »Glasilo« piše:

Nepopisno ogorčenje je nastalo med fašizmom po vsej Italiji nad škofom v Trstu gosp. Fogarjem, ker je imel toliko poguma, da je povedal javnosti par bričkov resnic o fašizmu. Vihar je izval škol Fogar s svojim govorom, ki ga je imel pred časom v semenišču v Gorici, ko se je javno izrazil, da se pod fašistovskim režimom potroši milijone lir v korupcijske svrhe in da fašisti pod krinko patriotizma uganjajo take stvari, o katerih se sploh ne more govoriti. V svojem govoru je škol izjavil, da katoliška duhovščina v Italiji sploh nič ne ve o zlu in krivicah, ki se danes godijo in ki jih je družba polna. Časopisje mora molčati in se podvreči tako skrajni sužnosti, da niti vatiškonsko glasilo, Osservatore Ro-

mano, ne sme pisati, kar bi želelo. Njemu samemu škofu, pa je prepovedano, da bi izdal v javnost, koliko je število slovenskega prebivalstva v njegovi škofiji, in tega je okoli 200 tisoč. Škol je tudi pristavil, da je ravno jugoslovansko prebivalstvo v njegovi škofiji najbolj veren del naroda, in s tem je italijane seveda najbolj zadel. Toda vsakdo v Italiji, ki se drzne spregovoriti dobro besedo o Jugoslaviji, je oziroma kot izdajalec. V svojem govoru je škol tudi omenil, v kakšno nevarnost spravila fašizem vero. Povedal je, da se je že zgodilo, da so fašisti umirajočega oblekli v črno srajco in ga navajali, da je ob svoji smrti uri klical Mussolinijevo ime namesto Kristusovega imena. Zameril se je škol fašistom tudi s tem, ker se ni hotel odzvati povabilu, da bi blagoslovil spomenik, katerega so fašisti postavili Oberdanku, laskemu špijonu, katerega so avstrijske oblasti dale ustreliti, ko je bil Trst še pod Avstrijo.

ITALIJA

s V Benetkah sta se sestala oni četrtek Hitler in Mussolini. Hitlerju so priredili italijanski fašisti zelo slovesen sprejem. Časopisje ugiba, o čem sta se pogovarjala. Težko je verjeti, da bi ne kovala načrtov proti Franciji. Tudi ni izključeno, da je Mussolini posredoval pri Hitlerju glede Avstrije. Baje je Hitler priznal njeno samostojnost. Bombni napadi avstrijskih hitlerjevcev, ki so dobivali orožje in streljivo iz Nemčije, so zadnje dni posehali. Časopisje poroča, da je avstrij-

katerih trpimo, da bo spravil poslušalce v največje ogorčenje, lahko je pa pri tem popolnoma nesposoben, da bi te žalostne razmere popravil. S tem, da bi na pr. vse tatove in korupcioniste postrelili, kar tudi po pravici zaslužijo, bi ne bilo še vse storjeno. Našega delavca in obrtnika bi še vedno trla brezposelnost, naš kmet bi tako še nič dražje ne prodajal svojih pridevkov...

Skratka: ljudski voditelj mora imeti jasen program. Ni dovolj, če samo razkrivamo napake, če kritimo o krivicah, če protestiramo proti prevelikim dajatvam, treba je čisto določenega načrta, kako bi se najuspešneje rešila ta in še sjo drugih vprašanj, ki tarejo današnjega malega Sloveca, vlasti kmeta in delavca. Ni dovolj samo s par splošnimi besedami reči: Mi bomo naredili!, ampak prav natančno je treba povedati, kako je treba kako reč urediti. In tega pri govornikih »Boj« res pogrešamo.

Sempetja se sicer na zborovanjih sliši tudi kaj takega, kar bi še lahko šlo v njihov program, vendar pa so to le posamezni odločki. Tako na pr. vedno poudarjajo svojo zvestobo Nj. Vel. knjižo kot edinoma, ki ima pravico stopiti v stik s ljudstvom. Vsi ljudje brez razlike v tem pogledu soglašajo s njimi. Dalje so poudarili, da so dva datumu pripravljeni braniti s krvjo: 1. december 1918 in 6. je-

ška vlada vsled razgovorov Mussolinija s Hitlerjem zelo razburjena in je menda Dollfuss zagrozil, da se priključi politiki Male zveze, če bi Italija iztrgovala Avstrijo Nemčiji. Za Avstrijo bi bilo v vsakem pogledu največje važnosti, da bi šla z nami in ne proti nam. Ali je res pozabila, kako so jo že enkrat pustili na cedilu?

BOLGARIJA

s Drebič. Bolgarska vlada je razpustila vse politične stranke. — Kakor pišejo bolgarski listi, bo tudi Bolgarska v kratkem pri-

mar 1929. Tudi smo slišali, da oni niso politična stranka, ampak gibanje, ki ima namen pomagati resnici in pravici do zmage. Izjavili so tudi, da njihov boj ni naperjen proti vladni stranki JNS, ampak samo proti gotovi klasi ljudi, ki je stališe v tej stranki izrabljala v svojo korist in na škodo ljudstva. Toda, to so le drobci programa!

Ljudstvo pa bi rado vedelo več! Kako na pr. si oni mislijo preureditev našega kulturnega, socialnega, gospodarskega in političnega življenja? Ali so za popolni, brezpogojni demokratizem ali niso? Kakšno stališče zavzemajo glede razmer v slovenskem delu naše države? Kaj si predstavljajo pod načrtnim gospodarstvom in pod stanovsko ureditvijo države? Kako mislijo rešiti kmeta beraške palice in kako delavcu preskrbeti kos kruha, ki ga strada? To spada v program vsakega gibanja. Tu je treba spregovoriti jasno in krepko besedo. Slišali smo, da borci program izdelujejo. Bog daj, da bi bil tukaj, da bi ga lahko vsak iskren Slovenec in Jugoslovčan z obema rokama podpisal.

K sklepu še enkrat to-le: Borci, le krepko naprejš! Opirajte se vedno na ljudstvo, ki je vaš pokret podprlo. Iztrežite iz svojih vrst vse, kar bi utegnilo metati slabo luč na vaše gibanje. Povejte ljudstvu čimprej odločno in brez slepomišljenja svoj načrt za bodoče delo. Potem bo drlo vse za vami, drugače pa ne!

znala sovjetsko Rusijo. — Vlada je prepovedala prebivalstvu, da bi se naprej plačevali poseben davek makedonstvujušim. — V veljnih kraljeve garde polkovnik Malter je odstopil. Prav tako tudi general Vanzo. — Tradoviki, to so mladeniči, ki so zavzeli namesto vojaške dolžnosti na obvezno delo, so dosedaj zgradili na Bolgarskem 3000 km cest in 600 km železnice. Poleg tega so tudi uredili veliko rek, potokov in hudourniške. Država je imela od njih dela na leto 10 milijonov čistega dobička.

ROMUNIJA

s Pred izpremembo ustave. Na željo romunskega kralja hočejo spremeniti ustavo, ki ji bo cilj: poenostavljenje uprave ter zmanjšanje števila senatorjev, poslancev in velikih županov. Na izpremembo ustave, ki bo kakor vsebovala še kako drugo pomembno izpremembo, so menda nabdeli pristale vse stranke in bo baje na jesen sestavljena tudi da vseh strank.

AVSTRIJA

s To in sno. V Avstriji skoraj ni ostali železnice, ki bi je več ali manj ne posedovali hitlerjevci. — Zelo veliko število avstrijskih izobražencev se prištevajo k hitlerjevci. To dokazujejo tudi številni odpušeni uradniki. — Na vlak, v katerem se je bil podkander Fey, je bil poskušen napad. — Z ozirom na hitlerjevske bombne napade so v Avstriji razpuščena celo vsa dobrodelna in pevška društva.

FRANCIJA

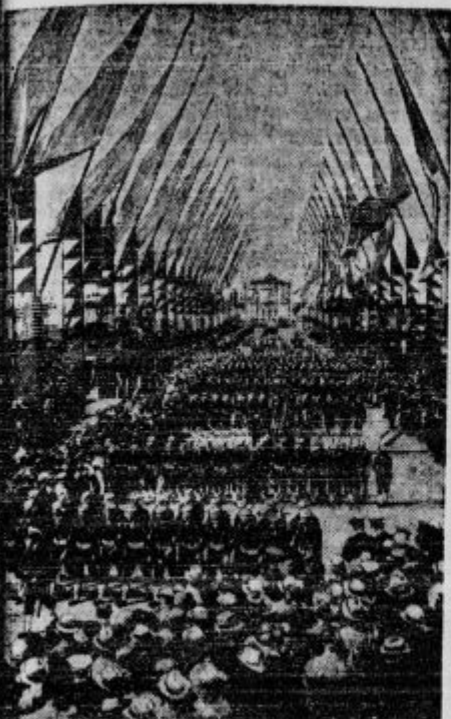
s Kakor v letu 1914... Francoski minister Pétain je na seji parlamentarnega odbora izjavil, da je Nemčija danes prav tako oborožena, kakor je bila v letu 1914. Ta izjava je zlasti v Angliji naprtila velik vtis.

NEMČIJA

s Zopet ena dobra. Francosko časopisje poroča o nedavno se vrščem sestanku ministrstva državne nemške banke dr. Sahta Hitlerjem. Dr. Saht je tožil Hitlerju: »Hitler, mo se bankrotu. V državnem proračunu imamo 6 milijard primanjkljaja, ki ga ne moremo prikriti na noben način. Živimo v napetosti, da dobijo ruski boljševiki v Franciji veliko posejilo in nam plačajo, kar so nam dolžni, jaz vem, da boljševiki v Franciji ne dobe plačila. Naši upniki pa nikakor ne bodo verjeli, da smo plačila neizplačljivi. Zato se bom odločil, da ravnam tako, da državo ne dobe plačila. Hitler je odgovoril: »Pod mojo vlado mora vsak vnaprej svojo dolžnost na mestu, kjer je postavljen, dokler ga vlada ne razreši. Nibče ne more državne službe zapustiti. Kdor sam poda ostavko, pride v koncentracijsko taborišče. Povejte to ministru financ in ministru za spodarstvo.«

AMERIKA

s Razo. V Elaine, Ohio, je umrl 50 letni Jozef Sumer iz fare Bučka na Dolenjski. — V Onalida, Pa., je preminula 57 letna Marija Znidarš, roj. Obrazec iz Podkrajinski pri Cerklju. — V Clevelandu je odšel v pokojnost 51 letni Frank Starman iz Gorenje vasi.

Ulica zastav na čikaški razstavi. Kazobešene so zastave vseh držav, ki so se udeležile razstave. Razstava v Čikagu bo odprta pet mesecev.

Nad Skofjo Loko. — V Rock Springs so našli žrtvega 60 letnega Franka Podobnika (Gobbiškarja) iz Oselice. — V Centur Pa., so pokopali Gregorja Oblaka iz vasi vasi nad Skofjo Loko. — V Crawford, je zastopil solzno dolino Anton Jarc. Stare gore pri Mirni na Dolenjskem. — V Lorain, Ohio, je umrla Marija Černe iz Stepanje vasi pri ljubljani. — V Johnstownu, Pa., bil ubit premogovnik Aleksander K. — V Čikagi je preminul 77 letni Anton Sinkovec z krške fare. — V Madisonu, Wis., je odšel večnost 63 letni Alojzij Baškovec od Svetega Križa pri Kostanjevici. — V Conemaugh, Pa., so pokopali 54 letnega Alojzija Cegljarja d St. Vida na Dolenjskem.

LITVA

s Na hladno so ga posadili. Ono noč je ameraval profesor Voldemaras s pomočjo širjih oficirjev državni prevrat na Litvanem, kjer je Smetana predsednik republike. Voldemarasu, ki je fašist, najbolj zagrižen sovražnik Cerkve in prijatelj Nemčije, je punt ni posrečil. Voldemarasa so vtaknili od ključ.

KITAJSKA

s Hude kitajske punce. Na dekliški gimnaziji v Sanghaju so bili — kakor pravijo iz Londona — te dni veliki nemiri. Ravnatelj izobraževalnega oddelka v Sanghaju Kun-Čan je bil oločen, naj dekletom predava o npravnosti in ružabnem vedenju. Ker pa se iz gimnazije dolgo ni vrnil v svoj urad, so iz urada telefonirali na gimnazijo ponj. Toda urad nikakor ni mogel dobiti zveze z gimnazijo. Ker je stvar ostala sumljiva, je šlo nekaj policistov pogledat, kaj je. Našli pa so vrata gimnazije zaklenjena in od znotraj zapahnjena ter zabarikadana. Morala je priti pomoč, da so vrata s silo

odprli. Kaj so dognali: Punce so bile strašno hude, ker sta bili izključeni dve sošolki. Hotele so ju maščevati. Komaj je ravnatelj začel predavati, so ga napadle, preteple in kajpada spraskale. Potem pa so moža zaklenile v malo sobico. Ker so se bale posledic, so se zabarikadirale v šoli in pretrgale telefonske žice. Ravnatelj, ki ga je rešila policija, je precej opraskan in hudo prestrašen. Zato pa bodo predrzna dekleta tembolj preplašena, ko bo zaključena proti njim preiskava.

DROBNE NOVICE

Velike tvornico za municijo zgradi Romunija.

8000 ljudi je bilo ubitih, 70.000 pa ranjenih lansko leto v Nemčiji vsled prometnih nesreč.

Pošto, ki jo bodo pošiljali z raketami, nameravajo uvesti v Angliji. Že delajo poskuse.

6.400.000 frankov je zapustila neka Helena Negruzzi romunskemu prestolonasledniku Mihaeiu.

Katoliški kongres se vrši v letu 1935. v Češkoslovaški.

Mednarodni evharistični kongres bo letos v braziljskem Buenos Airesu v Južni Ameriki.

Se en velik moderen katoliški dnevnik za vso Poljsko izide v kratkem na pobudo kardinala Hlonda.

Ena gostilna na 90 prebivalcev pride v Franciji.

Z lesom plačujejo kmetje davke na Korškem in v Nizji Avstriji.

Nad 4000 smrtno ponesrečenecv je zahteval vihar v srednjeameriški republiki San Salvador.

Delavski nemiri še vedno trajajo v Španiji. Sodelujejo tudi ženske.

Novo belgijske vlade so sestavili katoličani in liberalci.

300.000 vojakov ter 4000 lahkih in težkih letal so osredotočili sovjeti ob mandžurski meji proti Japoncem.

Franceska vlada je dovolila Trockemu, da se naseli v mali vasi v južni Franciji.

235 bivših ministrov je v Franciji. Bog ve, koliko pokojnine vlečejo za svoje trudopolno delo?

Naš zun. minister Jevtič v družbi predsednika francoske republike g. Doumerguea. V francoski prestolnici so slovesno sprejeli predstavnika Jugoslavije, da tako pokažejo simpatije francoskega naroda za našo državo.

Carski nakit v vrednosti 6 milijard Din hoče prodati Rusija Ameriki.

Na nekem kitajskem parniku se je razletel kotel; nad 200 oseb mrtvih.

Neki mladenič je ustrelil poljskega notranjega ministra Pieradskega. Posrečilo se mu je pobegniti. Na njegovo glavo je razpisanih milijon dinarjev nagrade.

Več višjih oficirjev se sapri v grških Atenah, med njimi tudi bivšega vojnega ministra Skandalisa.

Dve orjaški oklopnici po 35.000 ton nosnosti zgradi za Italijo tržaška ladjedelnica.

Namesio nemščine je bila uvedena francosčina kot obvezni predmet v vseh sovjetskih šolah.

Rusija, nekdanja hitnica Evrope, kupuje sedaj sama žito v Avstraliji in Ameriki.

Strela je udarila v neko poslopje v Mehiki in ubila 11 ljudi in 30 glav živine.

Mussolini in Hitler v palači Pisani v Benotkah. Kakor znano, se je Hitler pripeljal v letalu v Benetke, kjer ga je sprejel Mussolini s množico fašistične milice

KAJ JE NOVEGA

Sv. brata Ciril in Metod vabita

Prvi julij bo praznik posvetitve prve župnijske cerkve v Sloveniji na čast sv. bratoma Cirilu in Metodu. Glede na izredni pomen tega redkega dogodka, se slovesnost ne bo omejevala na ozke župnijske meje, marveč bo zajela vsa katoliška slovenska srca. Po vsej Sloveniji gre glas: Pojdimo na posvetitve v Ljubljano! Na konjih bodo prijezdili brumni fantje, na okrašenih vozeh se bodo pripeljale naše matere in dekleta, pa naši možje, vsi v lepih narodnih nošah. Bandera in zastave bodo poveljevale lepoto in slikovitost slovesnosti. S silnim pomorom in s krepko narodno in versko zavestjo bodo navdušeno korakali v sprevedu mimo filmskih aparatov, ki bodo potem ta zgodovinski dogodek predvajali v filmu po vsem svetu, kamor seže slovenska beseda. Obenem bomo poslavili 25 letnico Apostolstva sv. C. in M. in s svojo udeležbo manifestirali za cirilmetodijako misel. Na večer pred posvetitvijo, v soboto, 30. junija, bodo zagoreli kresovi po naših hribih in pri novi cerkvi, zlasti pa se bo zakrnel plamen svetega navdušenja v naših katoliških slovenskih srcih za zmago duha

sv. bratov Cirila in Metoda. Zatorej pojdemo 1. julija v Ljubljano!

Vse katoliške organizacije, verske in prosvetne, se naprošajo, da po župnijah organizirajo čimvečjo skupno udeležbo za slovesnost posvetitve cerkve sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Če le možno, vzemite s seboj društvene zastave in cerkvena bandera. Prostor za okrašene vozove, avtobuse in avtomobile bo pripravljen, tudi za šrambo okrašenih koles bo poskrbljeno. — Ljubljanske organizacije naj že v soboto, 30. junija zvečer pridejo k kresovanju iz vseh župnij, zlasti fantje in možje ter belo oblečene deklice, vsi pa s svečami za procesijo, ki bo iz stolnice nosila sv. relikvije. Sveče se bodo dobile za nizko ceno tudi pred cerkvijo sv. Cirila in Metoda pri Sv. Kristofu. Belooblečene deklice bodo sodelovale tudi drugi dan 1. julija pri sprejemu prevz. škofa in potem pri sprevedu po končanih posvetitvenih obredih, nakar že zdaj opozarjamo starše.

ZAHVALA

Potrujem z vso hvaležnostjo prejem zneska 1000 Din (beri entisoč dinarjev), ki mi jih je danes v gotovini izplačala uprava »Domoljuba« v Ljubljani, ker mi je kot stalnemu, pravočasno plačujočemu naročniku tega lista dne 12. maja 1934 pogorelo moje stalno stanovanje v hiši Brinje 6. p. Dol pri Ljubljani.

V Ljubljani, 19. maja 1934.
Za Franca Bregarja Jože Babnik L. r., poobl.

OSEBNE VESTI

d Za novega rektorja je za novo dveletno dobo izbran vseučiliški profesor modroslovne fakultete dr. Fran Ramovš.

d Jugoslovanski poslanik v ameriškem Washingtonu dr. Leonid Pitamic je bil te dni v Belgradu. Ameriško časopisje poroča, da zavzame g. doktor Pitamic neko drugo odlično mesto. Seveda je vse to samo domnevanje.

d Slovenska umestitev novega g. kanonika g. Seška Ivana, doslej župnika v Brusnicah, bo dne 30. junija v Novem mestu.

d Nedavno je obhajala svoj 80. rojstni dan Angela Porenta pd. Tičova. Naj še 90-letnico dočaka zdrava in vesela!

d Za ivanskega šolskega nadzornika je imenovan dosedanjí okrajni šolski nadzornik g. Franc Drnovšek.

d Mesto šolskega nadzornika za škofjeloški okoliš je prevzel bivši učitelj ljudske šole v Škofji Loki g. Vojteh Debeljak.

d 30 let že vrši službo mestnega policaja v Slovenski Bistrici g. Matevž Blažič. Naj živi v zdravju in sreči še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d V nedeljo 1. julija nas sv. brata Ciril in Metod kliče v Ljubljano k slovesni posvetitvi prve župnijske cerkve sv. Cirila in Metoda v Sloveniji. Lepo bo! Duhovno koristno in narodno zaslužno! Pridite! 30. junija zvečer zažgite kresove v čast sv. Cirilu in Metodu! Tudi v vseh slovenskih srcih naj zaplapolja ogenj navdušenja!

kovec Andrej, Mavec Jakob, Pirnat Avgust, Rotar Jožef, Šegula Rudolf, Vederber Jožef (oprosčen ustnega izpita), Zupan Franc.

d Komu v korist? Belgrajska »Politika« je objavila dopis o trapistih, ki so na ljubljanskem velesejmu razstavili svoje likerje in tokolado. S posmehom govori o »posvečenih« fraterskih rokah, ki ponujajo alkoholne pijače. Vsak šolarček pri nas ve, da so posvečeni pri nas le duhovniki, fratri pa nikjer v nobenem redu ne! G. dopisnik jadicuje nad dejstvom, da se trapisti razen z molitvijo bavijo tudi z gospodarstvom. Ko bi očetje in bratje trapisti molili, pa nič delali, bi isti dopisnik seveda zopet obsojal tako »brezkoristno življenje«. »Politiki« svetujemo, naj navedbo slovenskih stavkov opusti, dokler niso njeni gospodje vsaj toliko večji slovenskemu jeziku, kakor pri nas zadnji hribovski hlapec. Opažamo tudi to, da belgrajske časopisje kaj rado prinaša škarjalčke iz »Slovenačke«, kaj omembe vrednega iz »Dravske banovine« pa ne.

— Pri žolčnih in boleznih na jetrih, žolčnem kamnu in zlatenici urejuje pravbavo naravna »Franz-Josef« grenčica na naravno najpopolnejši način. Klinično izkustva potrjujejo, da je povsem učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef« vodo, če se jemlje zjutraj na tešče, pomešana z malo tople vode.

d Zastave na cerkvah. Ministrstvo notranjih del je v sporazumu z ministrstvom pravde odločilo, da razobešanje državnih zastav na cerkvah ob državnih praznikih — v smislu § 9 zakona o praznikih — ni obvezno. Tako je sporočila banska uprava savske banovine okrajnim načelstvom z odlokom z dne 15. marca štev. 7490.

d Dravska banovina ima 7 svojih bolnišnic: v Mariboru s 560, v Celju s 384, v Murski Soboti s 140, v Slov. Gradcu s 139, v Brežicah s 138 in v Novem mestu ženska bolnišnica s 114 posteljami. Skupno 1571 postelj. — Banovina ima zdravilišče na Golniku, v Dobrni in v Rogški Slatini ter umobolnico v Novem Celju. — Splošna bolnišnica v Ljubljani ter umobolnici na Studencu in v Ljubljani so državne.

d Popolno gimnazijo v Soboti zahteva ves narod v Slovenski krajini.

d Upravno sodišče v Celju je te dni razpravljalo o pritožbi bivšega župana Galeta Josipa, ki ga je nadzorstvena oblast razrešila županske dolžnosti, češ, da ni položil občini računa za leto 1930. Na podlagi dokazov, ki jih je g. Gale priložil se je pa upravno sodišče sodišče prepričalo, da se je g. Galetu zgodila krivica in je razrešitveni odlok nadzorstvene oblasti razveljavilo. G. Gale je torej pravilno izvoljeni predsednik občine Trebeljevo.

d Ruske sovjetske sta priznali Čehoslovaška in Romunija. Glede Jugoslavije se je, kot poroča belgrajska »Politika«, naš zunanji minister Jevtič izrazil sledeče: »Naša država se še ni odločila za obnovitev diplomatskih odnosov s sovjetsko Rusijo. Vsaka država Male zveze je v tem pogledu svobodna.«

d Za peke in mesarje. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo o pavšalnem obdavčevanju pekov in mesarjev. Po tem pojasnilu se pavšalna pridobitina samo obrtnikov na deželi, ki nimajo več ko dva pomočnika. Če pa se mesarji in peki ne bavijo s čisto mesarskim in pekovskim poslom, pa pavšaliranje pri-

VINA

vseh vrst kupite najugodnejše pri
Centralni vinarni v Ljubljani

dobnine ne velja. Če prodaja mesar živino, kože ali prekajeno meso, potem se mu pridobnina ne pavšalira. Prav tako tudi ne peku, ki prodaja moko, kvas ali slaščice, pa čeprav jih sam izdeluje. Pojasnilo pravi nadalje, da pod pomočniki ni razumeti samo kvalificirane pomočnike, temveč tudi vajence, dnevničarje in delavce.

d Po vladnem predlogu novega volilnega reda za narodno skupščino ima volivno pravico samo tisti, ki biva že eno leto v občini in ne samo pol leta, kakor je zahteval volilni red dosedaj.

d Nad 100.000 obiskovalcev je imel te dni zaključeni ljubljanski vselesjem. Spričo vladajoče krize vsekakor lep uspeh.

d 19 mladičev je skotila belgijska zajka zajčjerejcu Antonu Jelnikarju iz Vevč pri Ljubljani.

d Cena piščancem je bila te dni na celjskem trgu od 6 Din naprej po velikosti.

d Zborovanje jugoslovanskih profesorjev se vrši letos v Banjaluki, kamor dospe nad 700 profesorjev iz vse države. Zanimivo je, da bodo med drugim obravnavali tudi predlog sarajevskih profesorjev, ki se tiče odprave verouka v višjih razredih srednjih šol. Ali hočejo nekateri vzgojitelji imeti še bolj »kvarjeno mladino?

d Vse slovenske usmiljenke je odpustilo zdravilišče dr. Ignjatovskega v Belgradu. Usmiljenke so pet let vestno in pošteno vršile službo v kuhinji. Belgrajska državna bolnišnica pa je že prej odvzela slovenskim usmiljenkam kuhinjo.

d Dva zdravniška sta bila umorjena tekem enega tedna v Srbiji. Izvabili so ju zvečer od doma pod pretvezo, da rabijo nujno njuno pomoč, oziroma, da se vrši predpisani mesni ogled.

d Število porok pada v državni prestolnici. Leta 1921 je sklenilo zakonsko zvezo v Belgradu 20 ljudi na tisoč prebivalcev, minulo leto pa samo 8 na 1000 duš. Letno zmanjšanje znaša torej 5%. Ako bi se sklepanje zakonskih zvez kot doslej nadaljevalo, bi se v l. 1945 v Belgradu ne poročil niti eden par.

d Pravila »Katoliškega prosvetnega društva« v Kragujevcu je pristojna oblast odobrila.

d Novi zakon o mestnih občinah je skupščinski odbor v načelu sprejel.

d Velik izlet v Belgrad priredi bolgarsko jugoslovansko društvo v Soliji. V našo prestolnico dospe iz bratske države približno 300 oseb.

d Angleško vojno brodovje obišče tudi letos razna jugoslovanska pristaniška mesta.

d Večje število jugoslovanskih inženjerjev je odlikoval bolgarski kralj Boris.

d 36 milijonov dinarjev posojila je dovolila Državna hipotekarna banka mestni občini v Skoplju.

d Okrog 500 kg zlata »pridelamo« v Jugoslaviji. Vsaj gospodje pri Narodni banki tako sodijo.

d Velik zgodovinski dogodek za vero in narod bo 1. julija slovesna posvetitev pri nas prve cerkve v čast slov. blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani pri Sv. Kristofu. Povzdignimo slavlje z veliko udeležbo tudi v »arodnih nošah!

d Stoletnico rojstva svojega pesnika-rojaka Karla Zeha hočejo slovesno obhajati Nemci v Vrhu v Vojvodini. Pišejo, da bo ta proslava važen praznik celotnega vojvodinskega nemštva. — V Rumi slavi 24. junija 40 letnico obstoja tamošnje nemško pevsko in glasbeno društvo. Na vsoporedu so: slavnostna seja, slovesna

služba božja, pri kateri poje nemški pevski zbor. Nato sledi javni pevski nastop. K jubilejni slavnosti so povabljeni vsa nemška društva v Rumi, pa tudi srbski in hrvaški pevski zbor. — S kako težkim srcem se ob tej priliki zopet spominjamo usode naših bratov v sosednjih državah!

d Kdo je oprošten uslužbenkega davka. Uslužbenkega davka so oproščeni samo ne-kvalificirani ročni delavci, ki se najamejo v hitrici za izredna in nujna javna dela.

d P. n. županstva širom Slovenije se naprošajo, da v korist občin ter občinstva sploh naznanijo vsako premembo ali napako v znamenju letnih sejmov založništva Družinske Pratique v Ljubljani. Le tako bo mogoče izdati za vsako občino pravičen seznam sejmov. Ker tiskarna v kratkem prične s tiskom dotične pole, je želeli, da se zadevni popravki čim prej dopošljejo.

d Ameriški Slovenci pridejo na obisk. Kakor smo že poročali, prispe letos v domovino zopet večja skupina ameriških Slovencev in sicer pod osebnim vodstvom našega rojaka g. Avgusta Kollandra, zastopnika v Clevelandu. Izletniki so se 16. junija vkrcali v Newyorku na luksuzni francoski brzoparnik »Ile de France«. Nad 35 Slovencev bomo lahko že v nedeljo, 24. junija pozdravili v Ljubljani. Našim dragim rojakom iz tujine, ko morda že desetletja niso videli drage domovine, bo prirejen na glavnem kolodvoru časten sprejem, kajti to bo največja in prva letošnja skupina ameriških izletnikov, ki jih bomo pozdravili v naši aredi. Glede natančnega prihoda teh izletnikov se izvolite informirati pri zastopstvu Francoske linije, French Line, Ljubljana, Masarykova cesta 14 (palača »Grafikac«).

Za srce, ledvice, kamne, zelodec, jetra, notranje žile in čiščenje krvi je vendar najboljša naša prirodna Radenska slatina. Zahtevajte z dopisnico brezplačno brošuro o zdravljenju in prospekte. — Kopališče in zdravilišče Slatina-Radenci, Slovenija.

NESREČE

d Ogenj je uničil malo hišo odpuščenega rudarja Šestirja v Vrbju pri Zalcu.

d Sredi noči so ljudje hiteli proti goreči hiši posestnika Danila Cara v Globokem pri Studenih. Poslopje je pogorelo do tal. Domači so se rešili v zadnjem trenutku.

d Gospodarsko poslopje je zgorelo posestniku Merkaču Jakobu v Kotljah.

d Požar je izbruhnil v vasi Vinica občina Smarjeta na Dolenjskem. Prizadeta sta posestnika Anton Kos in Jožef Strazberger.

d Strela je užgala gospodarsko poslopje posestnika Zaplotnika Franca v Oozdu pri Križah. — Zgorelo.

d Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje posestniku Francu Ferliču v Prepolah pri Račah na bišvem Štajerskem.

d Goreči strop se je podrl na Jožefa Tomela sina posestnice na Lesnem brdu pri Horjulu. Ogenj je namreč zajel hlev in kozolec, a Jože je hotel rešiti živino in se pri tem nevarno opekel.

d Ko je delal na polju. V vasi Ročeviči pri Zvorniku je delal na njivi kmet Muharem Smal-

Revmatizem, išias

zdravi termalno kopališče

DOLENJSKE TOPLICE

Zdravniki: Dr. B. Rožič, dosedanji šef-zdravniki Slatina-Radenci. — Penzija in kopeli: L. razred Din 65.—, II. razred Din 50.—, III. razred Din 35.—, — Julij—avgust Din 5.— približno. — Pošta Toplice pri Novem mestu.

Zaostajanje sečne kisline v telesu je za mnoge organe pravi strup. Najprej čuti človek splošno neugodje, utrujenost, nervoznost, slabo spi, in in tam ga kaj zaboli. Vse to so neki nejasni znaki notranjega zastajanja. Za tem obole ledvice, srce, krvne žile, jetra, sledi protin itd. Četudi taki ljudje često izgledajo zdravi, vendar hitro podležajo vsaki bolezni, ker imajo mnogo strupa v sebi. Najmočnejše prirodno sredstvo za raztapljanje in izločevanje sečne kisline iz krvi je litij. Radenske vode (Zdravilni in Kraljev vrelce) pa so najmočnejši litijski vrelce cele Jugoslavije in so radio-aktivni.

lovič s svojima dvema sinovoma: Naenkrat je udarila strela in namestu ubila oba sinova, očeta pa močno ožgala.

d Med vožnjo mu je postalo slabo. Mehnik Ivan Grčar z Jesenic je kupil v Celju novo motorno kolo in se vračal proti domu. Med potjo mu je postalo slabo, je padel s kolesa in se do smrti pobil.

d Nevibta s točo je divjala te dni tudi okrog Sv. Vida nad Cerknico in povzročila zelo veliko škodo.

d Ko je napajal živino, ga je prijala božjast in je padel v vodo 25 letni Franc Ule iz Grahovega pri Cerknici, uslužben v Žirovnici pod Križno goro.

d Granata se je razletela v bližini Belgrada. Otroci neke družine so jo izkopali na polju. Razstrel granate, ki izvirajo še iz svetovne vojne, je bil strašen, zakaj do smrti je pokončala očeta, mater in dva otroka.

d Pri graditvi jezua pri Sv. Jakobu ob Savi se je udaril v glavo in nato padel v Savo ter izginil v valovih 36 letni Valentin Snaj iz Brinja. Zapuščala ženo in dva mala otroka.

d Konja sta se splašila g. župnika Ivanu Kogovšku iz Kopanja pri Grusupljem. Voz se je prevrnil in gospod si je pri padcu zlomil nogo. Naj skoraj okreva!

d Cirkularka ga je ubila. V Krčevini pri Mariboru je žagal drva na cirkularki 32 letni delavec Adolf Čurič. Cirkularka mu je poglala kos lesa s tako silo v glavo, da mu je počila lobanja in je revež umrl v bolnišnici.

d Po stopnjicah je padel in dobil smrtno poškodbo 48 letni Andrej Uranič, lastnik male gostilne v Ljubljani.

— Pri močnih prebavi, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nesvoji do dela povzročijo naravna »Franz Josefova« greslička odprto telo in olajša krvni obtok

NOVI GROBOVI

d Krije vse očeja ena reve in škrtatnike. Na Viru pri Domžalah je umrl lastnik valjčnega mlina Franc Majdič. — Na Savi pri Litiji je preminula posestnica in gostilničarka Elizabeta Drnovšek roj. Prosenec. — V Guštanju so pokopali Josipa Bežvarja, komornika grofa Thurna. — V Ormožu je odšel h Gospodu po večno plačilo vpokojeni župnik kriške škofije g. Karel Hraba. — Solzno dolino je zapustil župnik g. Jakob Rožman pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. — V Šmartnem pri Litiji je zapel mrtvaški zvon 80 letnemu Francetu Blanču. — V Dolenjem Logatcu je umrl trgovec in posestnik Anton de Gleria starejši. V Trzinu je preminul čevljarški mojster Ivan Papov. — V Mariboru je zaspala v Gospodu nadučiteljeva vdova Marija Avguštinčič. — Na Brjah pri Ribemberku na Primorskem je umrl posestnik Anton Kodrič. — V Mariboru so pokopali privatno uradnico Mirči Kretič. — V St. Petru pod Sv. Gorami je odšel po večno plačilo g. župnik Ivan Lah. — V Ljubljani so umrli: bivši predsednik

PODOMOVINI

Strossmayer in framacioni

Prostozidarski zgodovinarji kaj radi pišejo o nepokornosti pokojnega hrvatskega nadškofa Strossmayerja proti sv. stolici, Resnica je seveda ta, da Strossmayerju bratje-framacioni niso bili prav nič pri srcu. Ko je leta 1884 papež Leon XIII. obelodanil poslanico proti svobodnim zidarjem, jo je dal Strossmayer takoj prestaviti v hrvaščino in natisniti v nadškofijskem službenem listu. V postnem pastirskem pismu piše Strossmayer:

»Zelo mi je všeč, ker sedaj že umnejši svetni ljudje priznavajo in razlagajo, da je to strupeno društvo (framacionstvo) ne samo nevarno za vsako državo, ampak tudi človeškega dostojanstva nevredno tako po svojih trapastih obredih kakor tudi po svojem tajinstvenem značaju. Samo duševne slabosti, ki so se izneverili ne samo veri, ampak tudi svoji pameti, lahko ujamejo framacioni v svoje mreže.«

Iz zagrebške torbe
(Zagreb)

Sv. Antona imajo Zagrebčani, sploh Hrvati, v izrednih časteh. Zato je pa tudi bil sv. Antona dan pravi praznik. Medard, ki po narodnem pregovoru deli dež ali sonce skozi 40 dni, je Antonu popustil, da je bil njegov dan brez dežja. V štirih cerkvah je Zagreb ta dan častil sv. Antona, pa še peto so šli gledat, ono, ki jo grade pri Svetem Duhu očete Minoriti. Vsi bi želeli, da je že gotova, pa še ni in ni. Bo pa to veličastna cerkev za več kot 3000 ljudi in bo služila za župno cerkev najmlajše mestne fare pri Svetem Duhu. Že dva in pol milijona je šlo zanjo. Zgrajena je iz delanega kama od vrha do tal in je že pod streho. Do popolne ureditve bo treba zbrati še veliko. — Vreme je aprilsko kar naprej. Kot da je tudi sonce v krizi! To pa menda zato, da so celjski romarji vzeli s seboj dežnice na romanje v Bistrico — da se ne bi mogli izgovarjati potem doma, da zato niso prinesli nič odpuškov in romanja, ker jih niso imeli kam dejati. V soboto ob 10 so se pripeljali v Zagreb in pohiteli v Ksaversko cerkev na Mahničev grob, da tam prisostvujejo galski naši. Romarjev je bilo kakih 350. Ogladali so si nekatere muzeje, cerkve in še druge zanimivosti. V Bistrico so se odpeljali zvečer. — Isti večer je hitelo v Bistrico tudi kakih tisoč zagreb. križarjev, večinoma peš. — Novi nadškof bo posvečen na kresno nedeljo. K slovesnosti so povabljeni vsi jugoslovanski škofje. Za svečanost vlada ogromno zanimanje. Napovedali so na predvečer bakljado. Slavljenec je pa izjavil, da je njegova želja, da denar, katerega bi potrošili za to parado, poklonijo škofijski dobrodelni akciji, ki bo siromakom kupila s tem denarjem obleke in kruha.

Blagoslovitev nove cerkve podružnice
(Vel. Mraševo)

Na praznik sv. Petra in Pavla se vrši pri nas slovesna blagoslovitev nove cerkve sv. Petra in Pavla, podružnice cerkijanske s sledečim sporodom: Na predvečer bo slovesno zvonjenje v novi cerkvi in v farni cerkvi ter prenos posvečene oltarne plošče v novo cerkev s sprevedom. Obenem zstiganje kresov in streljanje s topi. Na praznik sam bo ob 10 slovesna blagoslovitev cerkve s službo božjo in govorom. — Popoldne ob pol treh bodo liturgije v novi cerkvi. — Za vse goste

Velika cerkvena slovesnost
(Rajhenburg — Slovenski Lurd)

Dne 30. junija, 1. in 2. julija bodo letos v veličastni baziliki Lurške Marije v Rajhenburgu svečanosti dvajsetletnega jubileja posvetitve Marijinega svetišča in petletnega jubileja, kar je bila ta cerkev od sv. Očeta odlikovana z naslovom »bazilika«. Svečanosti bodo vodili gg. salezijanci. Ne dvomno se bo udeležilo teh pobožnosti veliko vernikov: častilcev in častilk Lurške Gospe od vseh strani. Saj je Slovenski Lurd vendar ona ljubka Marijina božja pot na slovenskih tleh, ki romarja tako čudovito dviga k Bogu. Potolažen, pomirjen, pokrepan, navdušen in upaplan se vrača vsak božjepotnik izpred podobe Lurške Marije. Kdor je bil enkrat v Rajhenburgu, si pri prvi priliki poišči zopet nazaj. Ženska zveza v Mariboru prihi letos opetovano dne 7. julija s posebnim vlakom sem, da se zopet pokloni Zastitnici. Člani dobrodelnega društva »Varstvo« v Ljubljani pridejo letos v Rajhenburg. Potrjujejo to premnogo Marijine družbe, razne cerkvene bratovščine, šole in tudi svetne korporacije, ki zopet in zopet obiskujejo tukajšnje Marijino svetišče. Ima Slovenski Lurd nekaj posebnega na sebi, kar se z besedo ne da lahko povedati. Gane tudi verskega brezbrizneža in brezbožneža. Marija se kaže v Rajhenburgu na nek poseben način kot mati vsega človeštva. Ona vabi, priklapa nase, spreobrača. V gori omenjenih dneh torej v Slovenski Lurd, da se

sami prepričate! Zlasti v nedeljo zvečer, dne 1. julija, naj bo rimska procesija z gorečimi svečami, ki jih prinesite s seboj, veličastna manifestacija naše ljubezni do Brezmadežne, in dne 2. julija naj med pontifikalnim sv. opravilom ob pol 10 kar zagrnejo množice veliko svetišče. mladine.

Shod za moše in fante.
(Poljane nad Škofjo Loko.)

Letos bo na praznik sv. Petra in Pavla na Malenskem Vrhu cerkveni shod za moše in fante iz cele Poljanske doline v proslavo 1900 letnega jubileja našega Odrašenja. Sporedi: Točno ob 10 prvi cerkveni govor. (Govori g. dr. Janez E. Fabjan, profesor na bogoslovni fakulteti v Ljubljani.) Sv. maša, med katero poje združen moški zbor. Drugi cerkveni govor. (Govori g. Košček Jožef, stolni vikar v Ljubljani.) Pete liturgije Matere božje. (Odpoveda združen moški zbor.) Povsod Boga. (Poje združen moški zbor.) — V slučaju lepega vremena se vaa prireditve vrši zunaj cerkve. Ker za 1900 letni jubilej še ni bilo nobene skupne cerkvene prireditve za Poljansko dolino, prosimo vse moše in fante, da se letos te cerkvene slovesnosti udeležijo v polnem številu in tako pokažejo hvaležnost in zvestobo do Kristusa in njegove Cerkve. Navodila za pevce: 1. Pevci naj pridejo k cerkvi že ob pol 10 radi skupne pevske vaje. 2. Note naj po možnosti prinesejo s seboj. Pele se bodo te-le pesmi: Belar: Oče večni v visokosti. (Enoglasno,

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

VII. poglavje.

Gilbert je vstal z ostalimi; videl je, da sta se kralj in kraljica vstopila drug poleg drugega, plemenitaši in velikaši pa so se začeli pomikati proti njima, da bi jima poljubili roko. Ko je Gilbert mirno stal ne vedoč, kaj bi storil, je iz nekolike daljave opazoval spreved baronov. Zdajci je začutil, da so mu bile oči široko odprte in da je gledal neki obraz, ki ga je dobro poznal, skoraj ni mogel verjeti svojim očem, da ga je v resnici videl; hrbet mu je okostenel in zobje so škrtali.

Kakih deset korakov od njega je stal postaven človek srednje velikosti, olivkaste barve, z dobro porezanim, nekoliko špičasto brado, ki je bila že alva ob straneh, kakršni so bili tudi njegovi voljni temni lasje; stal je tam, čakal, in gledal kakor ostali. Leta so bila minula in ko je bil poslednjikrat videl ta obraz, se je to zgodilo v menjajoči se svetlobi zelenega gozda; in ko ga je bil videl takrat, je začutil mrzlo jeklo v svojih prsih in zaspal; izza onega časa se je bilo izpremenilo vse njegove življenje. Videl je namreč Arnolda de Curbell, ki je zrl nanj, ne

da bi ga spoznal. Še vedno je stal Gilbert kakor prikovan k tlem in lastnim očem ni mogel verjeti; ni mogel razumeti, kako bi mogel njegov oči naenkrat priti med križarje. In nebeškega miru, ki se ga je postalil v tej sveti noči, je bilo konec, in srce mu je postalo mrzko in trdo.

Tudi Arnold se je bil izpremenil, kar ga je bil Gilbert poslednjikrat videl. Obraz je bil še vedno lep, vendar upadel, in oči so bile trudne, plašne, kakor bi bile dolgo časa imele pred seboj neko veliko zlo, ki jih je strašilo. Gilbert je zrl na njega, ki je umoril njegovega očeta, ki je pripravil v sramoto njegovo mater in ki ga je oropal postavne dedščine; videl je, da je nesrečnež že dobil nekoliko plačila za vse. Ko je Arnold zrl pred se, se mu je na obrazu prikazal nekaj obup, nekaka groza, ki ni bila podobna strahu — saj ni bil strahopetec — marveč groza pred samim seboj. Stopil je korak naprej, Gilbert pa je obstal na svojem mestu in slišal, kako je Dunstan, ki je stal za njim, vzrahljal bodalo v nožnici.

V tistem trenutku je vnovič prišel kraljevi glasnik k njemu ter ga pozval, da naj se poda z njim pred kralja in kraljico.

»Prostor za vodnika akvitankega!«

Glasno in jasno se je razlegla ta klic in Gilbert je videl, kako je Arnold osupnil, ko je slišal visoki naslov. Nato je odšel za glas-

nikom; v svojem srcu je čutil veliko zadoščanje, da ga mora tisti človek, ki ga je bil pustil v angleških gozdovih kakor mrtvega, najti tukaj tako odlikovanega pred vsemi drugimi.

Kraljica je prebledela, ko je prišel k njej in pokleknil na eno koleno; ko ji je podal roko, je čutil skozi njene vezene rokavice, da je bila njena roka še bolj mrzla od njegove. Vendar ni drhtela in njen glas je bil razločen in čvrst, da so vsi lahko slišali njene besede.

»Gospod Gilbert Warde,« je rekla, »dobro ste izvršili poverjeno Vam nalogo. Guineva Vas zahvaljuje in Francoska tudi —« Umolknila je in se ozrla proti kralju, ki jo je pozorno opazoval.

Ludovik je svečano obrnil svoj blede obraz proti Angležu.

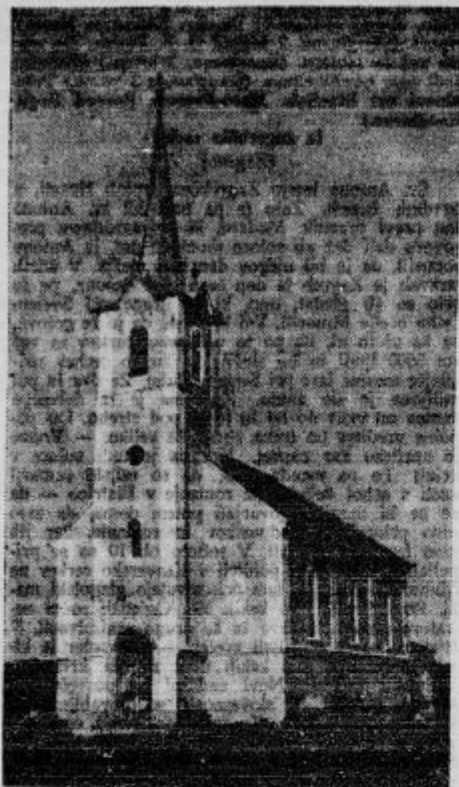
»Hvala Vam, gospod Gilbert,« je rekel hladno, a prijazno.

»Što tisoč mož vas zahvaljuje,« je pristavila kraljica z zvonkim glasom, ki naj bi nadomestil nehvaležno malomarnost njenega soproga.

Njenim besedam je sledila trenutna tišina; nato se je pa oglasil Gaston de Castiglaine, ki je z glasnim glasom zaklical, tako da se je razlegalo daleč v jasno noč:

»Bog živi vodnika akvitankega!«

Glasno in resno so povzeli ta klic vojaki. Znano je namreč bilo vsem, da Gilbert ni

bo preskrbljeno v obilni meri na vrtu g. Sintica. S popoldansko slavnostjo bo združen tudi srečlov in šaljiva pošta. Pri celotni slovesnosti sodeluje godba na pihal. Čisti dobitek je namenjen kritju cerkveno-gradbenih stroškov. — Vabimo.

Razne novice. (Svibno pri Radečah.)

Letina je letos v splošnem zelo dobro obetala. Zito je sicer bolj redko, ker ga je vzela zima. Krompir pa zelo dobro kaže kot že nekaj let ne. Fižol je bil tudi izredno lep. A dne 30. maja je od Kuma in Ključevce prihrumela debela toča, tako da nam je po 15 minutah uničila skoraj vse.

gledat na sebe niti na nagrade, marveč edino na čast. Tista peščica vojnih tovarišev, ki so bili z njim na izvidnem pohodu, je pripovedovala vsepovsod, kolikokrat je on imel stražo, samo da bi oni lahko spali, kako je vedno dajal najboljšo drugum in kako vljudno in prizanesljivo je ravnal z njimi, ki jim je zapovedoval.

Sredi glasnega vzklivanja ga je Eleanor prijela za roko, se sklonila k njemu ter mu s tihim, nekoliko drhtečim glasom rekla, ne da bi jo ostali slišali:

»Bog vas živi! Bog vas blagoslovi in ohrani pri življenju, kajti tako gotovo kakor sem ženska, dražji ste mi kot vse svetle!«

Gilbert je zdaj razumel, kako zelo ga je ljubila, kar prej ni vedel. In vendar dotik-ljaj njene roke zdaj ni imel nobenega slabega učinka in senca njegove matere ga ni več strašila v njenih očeh, ko se je ozrl kvišku. Tam poleg božičnega oltarja in v sveti noči je okužala dovršiti žrtev same sebe in svoje ljubezni. Gilbert ji je resno odgovoril:

»Gospa,« je rekel, »skušal bom z vsem svojim srcem vse do smrti izvršiti vašo voljo.«

Pozneje je držal svojo besedo. Zdaj pa je vstal, pripognil zopet eno koleno, pogledal v žalostne kraljičine oči ter odšel, da se umakne drugim; glasno vzklivanje, ki je veljalo njemu, se je pa še vedno razlegalo po ozračju.

Nato je odšel proti svojemu šotoru. Dun-

Najhuje je prizadeta vas Veterni vrh in tudi del Studenc. Zito je tako zblilo, da tudi kositi ni kaj. Trtali nasadi so uničeni. Tudi okolica Svibna in Pristava sta hudo udarjeni. Res, ubogi ljudje, ki niti potrebnega živeža ne bodo imeli. — V nedeljo 3. junija smo spremili k večnemu počitku v rojstno faro Mengeš gđc. učiteljico Danico Habjanovo. Bila je 15 let med nami in se trudila z našo mladino. S solzami v očeh smo se poslovljali od nje. Naj ji bo ljubi Bog obilen plačnik za ves trud, ki ga je imela z našimi malimi. — Nemila smrt je ugrabila iz naše srede uglednega moža, dolgoletnega občinskega odbornika, cerkvenega ključarja in šolskega predsednika g. Antona Starina, posestnika na Jagunjenici. — Prihodnji mesec bo v naši fari nova maša, katero bo daroval naš rojak č. g. Povše Tinko. — Zelo želimo, da bi imeli vsaj eno občinsko pot v dobrem stanju. Tako slabih potov mislim, da v nobeni fari nimajo. Res prepotrebna je zveza s St. Jurjem in na Radeče. Kdaj se bodo gospodje zavzeli za naša pota?

Požig. (Bloke.)

V sredi noči je zbudil glas zvona ljudi in jih klical na pomoč. Gorel je Ovšček skedenj na Hudem vrhu. Gasilci in drugi ljudje so bili kmalu na mestu in posrečilo se jim je požar omejiti. Veliko je pripomoglo tudi mirno ozračje, drugače bi lahko nastala večja škoda. Posestnik Ovšec ima veliko škodo. Zgoreli so mu vozovi, slamoreznica in drugo orodje in veliko sena. Zavarovan je le za 4000 Din. — Požigalca so prijeli. Je to neki slaboumnež, ki je že prej grozil, da bo zažgal, pa njegove grožnje ni nihče resno vzel. Orožniki so ga še isti dan zjutraj aretirali na Lužarjih. Take nevarne ljudi bi bilo na vsak način treba spraviti na varno. Pa kaj, ko v umobolnicah tako manjka prostora, da morajo odklanjati še nevarnejše bolnike. — Ministrstvo poizveduje o pogojih za vodovom, ki bi ga naj dobile nekatere naše vasi. Vodovod nam je nujen potreben. Čas je že, da bi se in stalna naša želja enkrat uresničila.

Dva požara v Beli Krajini (Podzemelj)

V torek ponoči je zgorela domačija posestnika Leopolda Muc iz Krivoglavic. Zgorela je hiša, hlev in svinjak. Ogenj je bil od zlobne roke podtaknjen. — V četrtek ob 44 popoldne je pa gorelo v Borštu posestniku Malešiču. Odrasli so bili pri senu na travniku, otroci pa sami doma. Dobro, da je pihal ugoden veter, sicer bi zgorela vsa vas. Ljudje in gasilci so hitro pritekli in gasili, da so mejili in pogasili požar. Lani je ta hiša začela dvakrat goreti, a so sosedje pravočasno ogenj pogasili. V

tretej je šlo pa zares. Zgorela je hiša, hlev in svinjaki do tal. Opečnega prašča in telico so morali zaklati. Oba pogorela sta bila zavarovana, vsak za okrog 20.000 Din.

Poselska zveza prireja v Domu služkinje v Ljubljani redne večerne gospodinjske tečaje, katerih se zelo rade udeležujejo ljubljanske služkinje po svojem poklicnem delu. Tečaji rode lepe uspehe. Slika nam kaže udeležence, ki so dovršile zadnji tečaj.

Mladinski praznik (Raka pri Krškem)

Nedelja 10. junija je bil praznik naših najmlajših. Zjutraj so prvi pohiteli k mizi Gospodovi, popoldne pa so nastopali na društvenem odru, proslavljajoč materinski dan. Spored je bil kaj pester. Igrokazi, deklamacija, pevske točke, ki jih je izvajal zbor še predšolskih otrok so se vrstile pred nami. Prireditev je lepo potekla v veselje otrok in zadovoljnost mater.

Društveno delo (Čemšenik)

V nedeljo, dne 17. junija je vprizorilo prost. gasilno društvo igro »Slaba vest«. Odkar se je končala zimska sezona, ni bilo nobene igre. Radi tega je bilo za to veliko zanimanje in je bila dvorana nabito polna. Kljub napornemu kmekskemu delu, imajo igralci mnogo volje do dela na polju prave. Predvsem se moramo zahvaliti za požrtvovalno delo zaslužni režiserki gđc. Antoniji Sedej, ki porabi čas, ki ji preostaja za izobrazbo kmečke

Ogenj (Velesovo)

Pogorela je 14. junija ob 11 popoldne znana gostilna pri Blejcu, pred velesovsko cerkvijo. Pogorela je hiša z vsemi gospodarskimi poslopji

stan je bil prižgal svežo bakljo ter ga čakal. Toda veliki baroni, ki so pred njim bili pred kraljem in kraljico, so se trli okoli njega, mu drug za drugim podajali roko ter ga vabili za naslednji dan na gostije. Nikdo ga ni zavidal kakor takrat, ko je pri Nleiji rešil življenje kraljici; kajti zdaj, ko so ga videli, so spoznali, da on ni dvornik in da je s svojo častjo skrbel samo za varnost vojske.

Ko so tako vreli okoli njega, se je približal tudi Arnold de Curboil in ko je dospel do Gilberta, mu je tudi on ponudil roko.

»Gilbert Warde, me poznate?«

»Poznam vas, gospod,« je odgovoril mladi vitez z razločnim glasom, da so ga vsi lahko slišali, »vendar mi ni do vaše roke.«

Nastal je molk in veliki plemenitaši so začudeno gledali, ker niso razumeli, kaj to pomeni; Dunstan pa je visoko držal svojo bakljo, da je dobro razsvetljevala blede poteze Arnolda.

»Tedad vzemite mojo rokavico!«

Snel je usnjato rokavico z roke ter jo narahlo vrge proti Gilbertovemu obrazu. — Dunstanova urna levica pa jo je prestregla v zraku, ne da bi se mu baklja zamajala v desnici.

Gilbert je bil še bolj bled kot njegov sovražnik, vendar njegova roka ni segla po meču; sklenil je roki pod plaščem, da se mu zoper njegovo voljo ne bi ganila.

»Gospod,« je rekel, »to pot se ne bom več bojeval z vami, dasi ste zavrtno umorili mojega očeta. Akoravno ste mi ukradli mojo postavno dedščino, se z vami ne bom več boril, kajti sprejel sem križ in hočem držati obljubo križa, naj se zgodi, kar hoče!«

»Strahopetec!« je zavpil Arnold zaničljivo in se hotel okreniti.

Tedadji je Gilbert stopil naprej, ga prijel ter ga držal mirno, ne da bi ga bolelo, vendar tako krepko, da se ni mogel ganiti in ga je moral poslušati.

»Rekli ste mi strahopetec, gospod Arnold de Curboil. Kako neki naj imam strah pred vami, ko vas lahko z rokami usmrtil, ako hočem? Toda pustim vas, da uvidite, ti veliki gospodje naj pa sodijo, ali sem v resnici strahopetec ali ne, ker se nočem bojevati z vami, dokler nisem izpolnil svojih obljub!«

»Dobro govoril!« je zaklical stari grof Burbonski.

»Dobro govoril; prav si storil!« so zaklicali mnogi drugi.

In grof Savojski, ki niti eden njegove rodovine ni poznal strahu, je rekel svojemu mlajšemu bratu Montferatu:

»Kar živim, nisem videl vrljčšega možaka kot je ta angleški vitez, niti boljčšega niti plemenitejšega; po obrazu je resničen poveljnik.«

Tedad je Gilbert izpustil Arnolda, ki so

RADIO

Od 21. junija do 28. junija 1934.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13.30 Srebohrvačina, 19. Plošče po željah, 19.30 Pogovor s poslušalci, 20. koncert pevkega zbora »Ljubljana«, 20.45 Radijski orkester, 22. Cas, poročila 22.15 Koračnice in valčki na ploščah. — Petek, 22. jun.: 11. Sol, ura, 18. Radij. ork., 18.30 Izleti za nedeljo, 19. Francosčina, 19.30 Razstava v Chicagu, 20. Prenos iz Zagreba, 22. Cas, poročila, lahka glasba. — Sobota, 23. junija: 18. O kam bova vaudrala, 18.30 Zabavno predavanje, 19. Primorska ura, 19.30 Zunanji politični pregled, 20. Klavirska harmonika, 20.30 Slovenske narodne, 21.15 »Eroica« na ploščah, 22. Cas, poročila, lahka glasba. — Nedelja, 24. junija: 8.15 Poročila, 8.30 Gimnastika, 9. Versko predavanje, 9.15 Prenske cerkvene glasbe, 9.45 Plošče, 10. Predavanje za delavce, 10.30 Slov. narodne, 11.15 Slovenska glasba, 12. Cas, reproduc. orkestralni koncert narodnih pesni, 16. O vrtnicah, 16.30 Ljudska igra: Duše, 17.30 Naši pevski kvarteti in okleti, 20. Operetni dueti, 20.45 Dolinskih šramel, 21.15 Radijski orkester, 22. Cas, poročila, lahka glasba. — Ponedeljek, 25. junija: 18. Priprava zelenjave in sadja, 18.30 Zgodovina slovenske žene, 19. Radijski orkester, 19.30 Zdravniška ura, 20. Prenos opere iz Zagreba. — Torek, 26. junija: 11. Šolska ura, 18. Otroški kotichek, 18.30 Poike in koračnice, 19.30 Univ. knjižnica v Ljubljani, 20. Rih. Strauss, 21. Radijski orkester, 22.10 Cas, poročila 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 27. junija: 18. Komorna glasba, 18.30 V verstvih, 19. Radijski orkester 19.30 Literarna ura, 20. »Dedščina« dramski prizor, 20.30 Slovenski vokalni kvintet, 21.15 Slovenske zdravice, 22. Cas, poročila, lahka glasba.

vred. Zahvaliti se je pred vsem domačemu gasilnemu društvu, da je bilo tako hitro na mestu s svojo motorno brizgalno. Samo par minut je manjkalo in sosed Franc Skrijanc bi bil uničen. Prav tako hitro so prihitela društva Luže, Cerklje in Kranj. Zahvala gasilcem, pa tudi drugim ljudem za pomoč, da se ogenj ni razširil. — Pokopali so 15. junija 83 letno večslovsko taranko p. d. Cernivčovo Nežco. Bila je najstarejša oseba v fari.

n. Posetniku A. Cerarju, Studence, p. Dob pri Domžalah je 15. junija ušel na poti iz sejma 5 let star vol, rumene barve, s prižiganimi rogov. Najditej naj ga proti nagradi vrne na gorejni naslov ali pa naj javi, kje se žival nahaja.

je razkačeno oziral na levo in desno ter odšel iz množice; navzoči so se mu umikali s pota, kakor bi se ga ne hoteli dotakniti. Nekateri so se obrnili h Gilbertu ter ga vpraševali o tujem vitezu.

»Gospodje,« je rekel, »to je gospod Arnold de Curboil, moj očim; potem namreč, ko je umoril mojega očeta, se je poročil z mojo — materjo in mi ukradel moje posestvo. Boril sem se z njim ko sem bil še deček in pustil me je, da sem kot mrtev obležal v gozdu; mislim, da je prišel z Angleške, da poišče priložnost, da se še enkrat dvobojuje z menoj. Toda ako bom ostal pri življenju, bom dobil svojo dedščino nazaj. Zdaj pa, ako sem po vaših mislih pravično ravnal z njim, se z vašim dovoljenjem poslavljam in zahvaljujem se za vašo dobro voljo in prijaznost.«

In poslovili so se. On je odšel v svoj šotor in pustil za seboj mnogo vitezov, ki so čutili, da je prav ravnal, da bi pa oni ne mogli tega storiti, ako bi bili na njegovem mestu. Niso vedeli, kolikim notranjim bojem in premagovanju je tako ravnal, vendar so se zavedali, da je bil on vrlejši od njih, dasi so bili izmed najvrlejših.

Gilbert je bil tisto noč zelo truden, saj že celja dva meseca ni spal v dobri postelji pod šotorom; vendar ni mogel trdno zaspati; čez dve uri se je zopet prebudil, ne na bi mogel vnovič zaspati, dokler se ni začelo da-

Žetev je velika, a delavcev je malo

Vsi stanovi so prenapolnjeni, le duhovniški stan išče novih pripadnikov. Katoliška cerkev šteje približno 340.000.000 vernikov in okrog 300.000 duhovnikov, tako, da bi prišlo, če bi bilo dušno pastirstvo enakomerno razdeljeno, na vsakega duhovnika približno 1000 duš. Ker je pa število duhovnikov z ozirom na število prebivalstva v posameznih deželah različno, je seveda tudi število v dušno oskrbo posameznemu duhovniku izročenih vernikov različno. Poglejmo v Ameriko! Amerika šteje 160 milijonov ljudi. Res, da so ondi semenišča, ki štejejo, kakor n. pr. v Chicagu, do tisoč klerikov. Toda koliko je še misijonskih pokrajin in industrijskih središč, ki pogrešajo duhovnika. Saj je na vsem misijonskem ozemlju v Ameriki komaj 9 semenišč za inorodne bogoslovce v skupnem številu 164.

Podobno je v Aziji. Tam je približno še tisoč milijonov ljudi v poganstvu. Ima pa Azija 127 malih in 74 velikih semenišč, v prvih 5961, v drugih 2288 inorodnih bogoslovcev.

Nič bolje ni v Afriki. 150 milijonov črnec čaka na duhovnike. Ima pa Afrika 70 semenišč s 1347 malimi semeniščniki, 396 z odrastlimi semeniščniki.

Iste razmere so v Avstraliji in Oceaniji, ki obsega približno 10 milijonov kvadratnih kilometrov. Ima pa Oceanija 6 semenišč s 104 gojenci.

Kako pa Evropa? Poglejmo na Češko-slovaško! Leta 1930 je bilo na Češkem število nezasedenih dušnopastirskih mest sledeče: V Pragi 270 (22% vseh mest), v Ljutomeru 334 (33%), v Kraljevem Gradcu 266 (29%), v Budjevicah 243 (30%), tudi ni upanja, da bi se razmere v doglednem času zboljšale, kajti vsa Češko-slovaška, ki šteje približno 5 milijonov katoličanov, je imela leta 1930 samo 190 bogoslovcev. — V Nemčiji ni duhovščina enakomerno razdeljena. Tako je n. pr. število duš,

ki pride na enega duhovnika v severni Nemčiji zelo visoko. Sicer se v Nemčiji razmere boljšajo na ta način, da so pričeli v zadnjih letih vzgajati zakasnele duhovniške poklice. Tako je vzgojila neka taka organizacija v zadnjih sedmih letih že 45 moških, ki so v primeroma pozni starosti postali duhovniki. — Tudi iz Francije prihajajo tožbe. Ni še dolgo tega, ko je moral škof v Soissons zasesti neko mesto bogoslovne profesorja z duhovnikom, ki je bil doma iz Holandskega, pa tudi druge Holandce je nastavljal v svoji škofiji za dušne pastirje. Seveda so tudi na Francoskem duhovniški poklici zelo neenakomerno razdeljeni. — Znatno boljše pa je na Holandskem. V letih 1880—1885 se je posvetilo duhovniškemu stanu približno 70 mladeničev, v letih 1920 do 1925 pa 117. Seveda moramo računati, da se je med tem časom tudi število katoliškega prebivalstva pomnožilo za en milijon ljudi. Če primerjamo število poklicev svetnih duhovnikov v letih 1880—1885, pride na 200 ljudi en klerik. V letih 1920—1925 pa na 218. Dejansko je torej tudi tu opaziti nazadovanje z ozirom na poklice svetnih duhovnikov. Znatno bolje pa je število poklicev v redovniških vrstah. V letih 1880—1885 je prišel en duhovniški poklic na 390 mladeničev, v letih 1920—1925 pa že na 125 mladeničev. Ta rezultat je toliko veselejši, ker znaša število katoličanov v Holandiji le 35%, medtem, ko je protestantov, judov in drugovercev 55%.

Kmet — doktor. Čast doktorja je podelila univerza v Upsali 79 letnemu kmetu Patriku Petersonu, ki je prejel med oranjem njiv pisateljsko navdihnenje, pa je napisal znanstveno delo velike vrednosti. Odkril je zaklad narodnega bogastva; po dolgem delu je ustvaril besednjak, ki obsega 36.000 besed in slovnico svojega narčja. Zbral je zgodbe, pravljice, pesmi, reke in narodne običaje svoje ožje domovine, pa vse to poslal univerzi v Upsali, ki mu je seveda potem podelila zasluženo priznanje v imenovanju častnega doktorja.

V vsako hišo Domoljuba!

se hkratu spomnil, kako lahko bi se bila priti tistem padcu ubila, se mu je krčilo srce.

Nežno jo je prijel za roko; bila je namreč videti tako slabotna in bolna, da se jo je skoraj bal dotakniti; a vendar ni hotel izpuštili njene roke in tudi ona ni želela, da bi jo. Služabnica je odšla k reki, onadva sta pa sedla na veliki kamen roko v roki kakor otroka in zrla drug drugemu v oči. Izenada se je deklici razvedril obraz, kakor bi bila pravkar prišla do spoznanja, da je bila vesela; oči so se ji smejale in glas ji je bil tako brežen kot petje ptic ob solnčnem vzhodu.

Uganila je. »Pri vedeževalki si bil, praviš? Je uganila tvoje misli?«

»Pa še kakol! Moral sem ji prej plačati, preden je vrgla karte.«

—o—

Posrečilo se ji je. Vojvoda de Broglie, ki je nedavno predaval v Pragi na univerzi o razbijanju atomov, je pripovedoval naslednjo zgodbo:

Naša elužinka je baš prebirala znanstveno revijo, kjer so bile objavljene moje razprave, ko sem se vrnil z nekega predavanja. »Kaj vas pa tako zanima?« sem jo vprašal.

»Zanima me, če je res, da je vse na svetu sestavljeno iz atomov.«

»Seveda je res.«

»Tudi naša vaza v sprejemnici?«

»Tudi.«

»Potem mi pa oprostite, gospod vojvoda. Davj sem tudi jaz razbila atome.«

VIII. poglavje.

Dolgo je čakal Gilbert. Ze zgodaj se je bil podal k reki; tam je sedel na velik kamen, da bi se ogrel na solncu, ker je bilo zelo hladno in je sever vlekel. Naposled je ugledal dve ženski prihajati ob bregu, ki sta imeli obraz zakrit s pajčolanom. Manjša je bila nekoliko hroma in se je opirala na roko druge. Ko je videl, da je Beatrika šepala in je vedel, da še ni popolnoma okrevala, ter

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

4. Lenin in njegova stranka.

Materijalisti sicer zanikujejo veliki pomen osebnosti v razvoju zgodovinskih dogodkov, vendar je jako verjetno, da bi imela ruska revolucija brez Lenina najbrže precej drugačen potek. Njegovo predrevolucijsko življenje* je podobno povprečnemu življenju sto in sto drugih ruskih revolucionarjev svoje dobe. Ze kot mlad dijaček je zašel med marksiste, po končanih študijah se je po popolnoma posvetil le svojim revolucionarnim stremiljenjem. Ko je bil zaradi sodelovanja pri zaroti proti carju Aleksandru III. usmrčen njegov starejši brat in so se zato znanci začeli ogibati njegove rodbine, je iz vse duše zasovražil vso meščansko družbo kot strahopetno in okrutno drhal. To neutешljivo sovraštvo nam je ključ do razumevanja mnogih njegovih postopanj ob revoluciji. Bil je srečno oženjen, jako ljubezniv v občevanju s tujci, rad se je smejal, čeprav je bil jako vase zaprt, izredno

* Rojen je bil Vladimir Iljič Ulianov (Lenin je le njegovo revolucionarno ime) dne 20. aprila 1870 v Simbursku iz plemiške rodbine. Gimnazijo je obiskoval v Kazanu, a je bil že l. 1887 izključen zaradi revolucionarnega mišljenja. Živel je nato tri leta na kmetih, pod policijskim nadzorom ter se pripravil na pravne izpite, ki jih je naredil l. 1891 na petrogradski univerzi. Po končanih študijah je deloval vnovič tri leta kot odvetnik v Samari, a l. 1894 se je preselil v Petrograd, kjer je postal hitro voditelj tamokšnje socialno demokratične organizacije. Naslednje poletje je odšel v inozemstvo, kjer se je tudi osebno seznanil s strankinima voditeljema Plehanovim in Akselradom, toda ob priliki velikih štrajkov l. 1896 je bil zopet v Petrogradu. Tedaj je bil aretiran, l. 1897 pa izgnan v Vzhodno Sibirijo, kjer je napisal knjigo »Razvoj kapitalizma v Rusiji«. Po prestani kazni se je l. 1900 vrnil, a odšel takoj v inozemstvo ter je živel nato v Nemčiji in v Švici, kjer je izdal marksistična lista »Zarjat in »Iskrac. Kmalu je prišel v ostra nasprotja s ostalimi voditelji stranke in l. 1903 je izval na strankinem kongresu v Londonu njen razcep. Postal je voditelj boljševiškega krila, izdal list »Vpered in napisal več drugih spisov. Ob priliki prve revolucije, na zimo l. 1905, se je vrnil zopet domov in vodil tu le boljševiški tisk, sicer se je pa previdno kril v ozadju. Ko je bila revolucija strta, je pobegnil vnovič v inozemstvo in izdal s Zinovjev in Kamenovim list »Proletarec, v domovini pa vodil lista »Zvezda in »Pravda (od l. 1912). Na kongresu v Pragi je l. 1912 boljševiško krilo organiziral kot samostojno stranko. Naslednji dve leti je preživel v Galiciji, kjer ga je zalotila tudi svetovna vojna. Ob njenem izbruhu je bil aretiran, kmalu nato pa izgnan v Švico. Tu se je postavil na čelo tistih ruskih izgnancev, ki so delovali za poraz svoje lastne domovine. Udeležil se je tudi zborovanj radikalnih socialistov v Zimmerwaldu in v Kientalu, kjer je zagovarjal izpremenitev svetovne vojne v državljansko. Meseca aprila 1917 se je vrnil v domovino in vodil potem usodo Rusije.

skromen in bolj podoben učenjaku, ki trdovratno brani svoja načela, nego hrupnemu revolucionarju. Tudi njegova zunanost je bila neznatna, slab govornik, a v sebi popolnoma uravnotežen. Sovražil je vsako vznesenost, in nikoli se ni razburjal. Za lepe umetnosti ni imel nobenega smisla, kajti neomajno je bil prepričan, da imajo kak pomen in vrednost le družboslovna in gospodarska vprašanja. Skozi in skozi nesebičen, a silne volje in jasnih načel, je živel in delal doma in v tujini le za zmago revolucionarne marksistične misli. Ta mu je bila vodnica pri vsem in le s tega vidika je presojal dogodke in osebe, programe in ustanove. Bil je neizprosno bojevnik, ki je imel smisel le za to, kar lahko prihaja v prid njegovim ciljem. Ni sovražil svojih nasprotnikov zaradi drugačnih nazorov, temveč kratkotalno, strastno in vse, kar je kakorkoli oviralo uveljavljanje njegovih načrtov. Za odstranitev teh ovir je smatral za dobro prav vsako, tudi najpodlejšše sredstvo in orodje. V tem pogledu imajo Leninovi nazori jako mnogo skupnosti z nazori raznih ruskih nihilistov. Eden izmed vodilnih, Nečajev, je n. pr. dejal: »Član zveze (namreč nihilistične) lahko in mora vse uporabljati, kar je potrebno. On lahko laže, če more njegova laž dvigniti revolucionarno odločnost.« Leninova osebnost je imela vprav čaroben vpliv na vso okolico in le tako je mogel obvladati revolucijo 160 milijonske države.

Bil je strasten in slep pristaš, zagovornik in boritelj za zmago marksističnega komunizma. Nazore svojega učitelja Marxa je dopolnil le v toliko, da se ni zadovoljeval le z naravnim razvojem kapitalističnega gospodarstva, ki vodi po Marxovem mnenju neizogibno v polom in v komunizem, temveč je poudarjal zraven še nujno potrebno po političnem delu za čim prejšnjo osvojitve državne oblasti, ki naj pomaga uresničiti komunizem. Leninov pomen obstoja le v tem, da je stare ideje izpremenil v dejanja, v resničnost, čeprav se je jako motil, ko je mislil, da lahko kak narod kar preskoči cela stoletja. Sovražil je votlo besedičenje, a katerim so se vedno tako zelo odlikovale razne druge evropske socialno demokratične stranke, temveč je polagal vso važnost na ustvaritev krepke in disciplinirane marksistične stranke, ki bi ne gledala toliko na število pristašev kot na njih udarno silo in na brezpogojno udanost. Njemu je bil marksistični komunizem zadeva, ki jo je treba brezpogojno uresničiti, ne pa le sredstvo za pridobivanje lačnih delavskih množic. O podrobnostih ni mnogo razmišljal, češ, da bodo te narekovali dogodki in potrebe same, zato je časih v laki nebitveni stvari tudi začasno popustil, toda vedno le zato, da pride tem bolj gotovo in hitro do končnega cilja, do popolnoma komunistične družbe.

RAZNO

Ker sta po radiju poslušala moskovske oddaje, sta bila v Berlinu objavljena dva delavca na 18, oziroma na 15 mesecev zapora.

Nekaj čudnega. Kaj ni to čudno, da vodo socialistični voditelji toliko povedati o krivičnem bogastvu Cerkve, duhovščine in raznih kapitalistov, pa so po mnogih državah voditelji socialistov veliki magnati — milijonarji? Od ravnega delavca pobirajo visoko članarino za socialistične organizacije, mesto da bi njihovi voditelji posegli v svoj globoki in polni žep in kaj žrtvovali za delavstvo! Krščanski voditelji delavskega gibanja umirajo revni, voditelji socialistov pa se neredko prištevajo med največje bogataše! Radi tega se po vsem svetu delavstvo obrača v masah od socialističnih organizacij in je socializem propadel že skoraj po vsej Evropi! Ali ne bi bilo škoda, ko bi ravno slovenski delavec skušal s svojimi prihranki še rediti to že po vsem svetu skrahirano gibanje!

Kakor pod graščinskim jarmom. Zgodilo se je te dni, da je upravnik nekega rudnika izdal razglas na delavstvo s tole vsebino: 1. V jami se sme kruh jesti le v času odstrelitve (ko se kadi); 2. delavstvo manjšega obrata sme kruh jesti le v zato določenem času, katerega pa mora nadoknaditi po svojem tihtu; 3. četrtinim delom. Kdor bi tega ne upošteval, ga bodo kaznovali in sicer: prvič z globo 10 Din, drugič 20 Din, tretjič z javljenjem na višje mesto in četrtič pa z odpustom. Take odredbe samo razburjajo delavstvo in so podjetju v škodo.

DROBTINE

Visek sidanja. Na Trgu republike v češki Bratislavi so zgradili šestnadstropno hišo v 36 delovnih dneh. V tem kratkem času so pozidali ne le zidove in stene, ampak so tudi napeljali centralno kurjavo, elektriko, vodo in plin.

Tudi žival pozna prijaznost. V pristanišču angleškega mesta Barry, tako poročajo časopisi, se je sprehajala neka Miss Emily Begley in med tem opazila množico ljudi, ki je opazovala kakih 200 m od obrežja oddaljen čoln, ob katerem se je skoro že potapljaj majhen pišček, ker se je bil zapletel med vrvi. Pes je zalostno cvlil in je malo manjkalo, pa bi bil utonil. Nihče izmed ljudi ni imel toliko usmiljenja do uboge živali, da bi ji priskočil na pomoč. Mladenka pa ne okleva. Takoj si sezuje čevlje in kmalu je bila pri piščku, ki je že čisto izmuznena osvobodila vrvi in ga prinela na kopno. Tedaj so imeli radovedni ljudje videti hvalenost živali. Trudoma se je pes vzpel k obrazu svoje rešiteljice in jo vedno znova obližoval. Tako je ubogi pišček izkazoval hvalenost svoji rešiteljici, ker seveda ni mogel tega povedati s besedami.

Napuhan telefon. Milanski elektrotehnik Spondini je napravil telefon, ki pomeni mojstrovino svoje vrste. Napravil je telefonsko napravo iz zlata in platine, ki je najmanjša na svetu. Aparat je na-

ročil neki italijanski grof. Naprava je tako majhna, da jo človek lahko spravi v odprtino človeškega uhlja. Kljub temu se po tem telefonu človek lahko razgovarja kakor po običajnem aparatu in naprava celo boljše prenaša glas kakor navadni aparati.

Rak — najbolj razširjena bolezen. Osrednji mednarodni statistični urad objavlja podatke o vzrokih umiranja v raznih državah. Če primerjamo podatke o vzrokih umrljivosti, vidimo, da zavzema prvo mesto obolenje na raku. — Število smrtnih slučajev vsled raka je mnogo večje od slučajev jetike. Po tej statistiki umre vsako leto nad en milijon ljudi od raka. Posebno v povojni dobi se je bolezen raka zelo razširila. Dočim jih je leta 1911 od 100.000 bolnikov umrlo 18.000, jih danes umrje 40.000.

Vzskandja pot normalnega človeka. Po računih opazovalcev človeškega gibanja napravi normalen človek v enem dnevu 18 tisoč korakov. V tem številu so vrčunani tudi dnevi sprehodi, ki so nujno potrebni za ohranitev zdravstvenega ravnotežja.

Kako love ribe na Japonskem. Na Japonskem poznajo ribiči poleg običajnih mrež in trakov še nek poseben način ribjeje love. Na pomoč jim pridejo neke vrste divje rase, imenovane komorani. Ko pade noč, se zariblje na morju brez števila čolnov, kjer gori v železnih kotaricah neugasen ogenj; ta meče svetlobo daleč po morskem gladini in s tem privablja ribe. V čolnih sede tiho ribiči

ki imajo po deset komoranzov privezanih na vrvice. Ti komorani se hranijo le z mesom; pred lovom pa jim ne dajo tri dni nobene hrane, tako da so naravnost divji na sleherni riblji plen. Toda tik pred lovom jim nataknejo ribiči kovinaste obroče okrog vratu, da ne bi mogli pogoltiti rib. Kakor hitro ujame komoran ribo, potegne ribič vrvice k sebi, odvzame ptiču plen in ga znova spusti. Tako se ponavlja, dokler ni čoln poln. To pa se baje kmalu zgodi, ker so ti komorani izredno spretni lovci.

Steklene knjige. Na francoskem književnem trgu se je pojavila zanimiva in mična novost: knjiga iz stekla. Seveda ni to navadno steklo, temveč posebna vrsta stekla, ki je zelo prožna, trpežna in nedrobljiva. Platnice so iz barvnega stekla, listi pa iz motnega, tako da tisk na drugi strani ne udarja skozi. Tisk je iz posebnega črnega laka, ki se ne da zbrisati s stoka. Novost je seveda razkosje, ki ni posebno poceni. Vendar pa je na pr. neka veseloigra Tristana Bernarda dosegla »stekleno izdajo« 6000 izvodov!

Odlikovan čevljar. Francoska vlada je odlikovala z redom častne legije 81 let starega čevljarja Jožefa Freiermutha v malem kraju blizu Strassburga. Odlikovanec že 67 let izvršuje svojo obrt in sicer nepretrpoma v tovarni, kjer je prišel delati kot 14 leten deček.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Kdaj bo svetu zopet dobro?

Za časa Napoleona je živel v Lipi nad Vrbo kmet pd. Draboznjak. Bil je Slovenec in kmet, obenem pa obdarovan s talentom, da je znal svoje misli zlagati v lepe verze. Med drugim je zložil tudi svoj ABC ki se še danes imenuje po njem »Draboznjakov Abecet«. Takole začenja: Adam je že prvi kmetič bil, sam Bog ga je kmetovat učil; za delo je človek rojen na svet in prvo delo opravlja kmet. Preproste so te besede, a velika je njihova vsebina. Kmetijski stan je torej ravno tako star kot človeštvo samo in vse, kar se je v dobi od začetka pa do danes razvilo in ustvarilo, ima svoje korenine v prvem začetku: v kmečkem stanu. Kmetijstvo, v prvem začetku preprosto, narekivano iz naravnih prilik, se je pozneje bolj in bolj razvijalo, tako da moramo danes reči, da je kmetijstvo bilo, je in bo važen faktor na svetu v vseh okolištinah in vseh časih, mimo katerega ne morejo niti najbolj zmogljivi državniiki sveta. Kajti najprej je vendar oskrbeti ljudstvu vsakdanjega kruha, potem šele se da delati vsa druga politika. Je to mogoče nekoliko nizkotna misel, toda resnična kot pravi stara prislovica: Ljubezen gre skozi želodec. Tako moremo reči: tudi politika se začne pri istem začetku. Kmet torej, pa naj bo v Avstriji ali Ameriki ali kjerkoli na svetu, je tisti, ki prideluje hrano in je tudi na drugi strani finančna opora državi, ker plačuje davke in te, če more, najbolj točno. Skozi vsa stoletja je bil kmečki stan v vsaki državi njen trdnj, da, najtrdnjši steber. Prej kot na industrijo in vse drugo se je gledalo, da se je razvijal kmet in če se je kje ta misel opustila in se kmetu ni nudilo zadostne zaščite, se je to polagoma, a gotovo maščevalo. Če pogledamo samo nekoliko nazaj na izid zadnje svetovne vojne in se vprašamo: kdo je bil zmagovalce? Ali ni zmaga bila tam, kjer se je razpolagalo poleg z vojnim orožjem, sposobnostjo in junaštvom tudi z zadostno prehrano. Torej tudi oborožena sila brez kmeta in njegovih pridelkov nima trajnih uspehov.

Po svetovni je prišla, kot je bilo pričakovati, težka svetovna kriza. Ves svet

ječ in se zvija pod njeno težo. Državniki, veliki in mali, iščejo iz nje izhoda. Vrstijo se konference in pogovori, sklepajo se pogodbe in dogovori. Svetovnoznani veliki močje se trudijo, da zajezijo katastrofalni pohod te strašne velesile, svetovne krize. Gotovo gre v tem oziru mnogim priznanje za njihove sposobnosti, a pri vsem tem naj oni vedo, da z njimi vred v veliki meri rešuje vprašanje krize tudi kmet. Saj mirno nosi vsa bremena, dela vztrajno in marljivo naprej, četudi za svoje delo ne dobi pravega priznanja. Vesel je, če mu njegovo delo nosi toliko, da se more vzdržati na svojem posestvu in da ima zase in za družino svoj, četudi borni, vsakdanji kruh. Največja je nevarnost za državo, ki bi kmetu nalagala neznosljiva bremena, tako da bi se ne mogel vzdržati na svoji zemlji. Kmet ni revolucionar in od njega je najmanj pričakovati odpora ali upora. Toda njegov upor je že dosti velik, če ne more več plačati, kar se od njega zahteva, in da mora oblast s silo od njega iztirjati njegove zadržke na davkih in javnih dajatvah. Danes smo tako daleč, da je to na dnevnem redu. Kje naj kmet vzame potrebne vsote, če se mu zapira trg za njegove pridelke? Svinje, živine in lesa ne more prodati. Cene so danes tako nizke, da se kmetu za njegovo delo ne plača niti ene petine, a svojih pridelkov niti za to nizko ceno ne more spraviti v denar.

Zadnja leta se je mnogo prigovarjalo kmetu, naj zboljša kakovost pridelkov naj gospodarsko preustroji v večjo proizvodnjo i. dr. A danes kmet ne more nikamor s svojimi pridelki. To je velik in hud udarec. Če pogledamo naše kmečke domove, koliko je potrebnih popravil, da bi od njih živelo mnogo rokodelecev. Toda odkod vzeti denar za potrebe in popravila?

Kaki so izgledi kmetijskega gospodarstva ob tolikih sencah gospodarskega neba? Eno predvsem lahko naglasimo: šele ko bo dobro kmetu, bo dobro svetu! Tudi od naše države ne moremo zahtevati, da bi v času vsesplošnega zastoja delala kakke gospodarske čudeže. Lahko pa od nje zahtevamo, da svojo skrb

obrne najprej v prid kmetu. Tako delo bo končno tudi v interesu nje same, ker si bo s tem zagotovila zvestobo svojih najboljših državljanov. Nočemo prezreti, da je bil do danes že velik kos tovrstnega dela dovršen, četudi hkrati vidimo, kako se na drugi strani odpirajo nove rane. Ljudem, ki hujskajo ob takih slučajih proti državi, ne bomo nasledili, želimo pa, da država s podvojeno silo podpre kmetovo borbo za eksistenco domov in tako razveljavi vse temne poizkuse hujskanja in zapeljevanja. Tako edino bo utrdila v kmetu vero, da resnično stremi za redom in mirom med državljani. (Koroški Slovenec.)

Lenoba in lenuh v slovenskih pregovorih

I. Šašelj.

Greh se izleže in redi v naročju lenobe. Kdor lenobi se poda, rad za ušesi se drglja. Kjer je lenoba, kjer postavljanje, tamkaj je blizu hudo dejanje. Leni hitre na sedem let enkrat prevarijo. Lenka za lenarti brenka. Lenoba — gnusoba. Lenoba je gnusoba. Lenoba je mati vseh pregreh. Lenoba je vragova mreža. Lenoba je vsega hudobij mati. Lenoba je vseh hudobij grdob. Lenuh ima v ustih pipo, na glavi pa bibo. Lenuh sam sebi čas krađe. Lenuh zvečer s cepcem pričiaka. Lenuha čaka sirgan rokav, palica beraška, prazen bolal. Lenuha dan strasi. Lenuhi so v rodu z grduhi. Lenuhu — kruli rad glad po trebuhu. Nemarni ljudje ne obogale. Pri vsakem ubožstvu je pol lenobe. Pridnemu en »danec« več velja, nego lenuhu dve »jutri«. Tam kjer glad mori lenuha, najde pridni dosti kruha.

DOBRO ČTIVO

k Za mesec junij, posvečen presv. Srcu Jezusovemu, priporoča Jugoslovanska knjigarna sledeča premišljevanja in molitvenike: Presveto Srce Jezusovo, kratka premišljevanja za mesec junij, spisal M. Jurhar, cena 14 Din, vez. 20 Din. Knjižica obsega poleg premišljevanj za vsak dan v mesecu še litanije v čast presv. Srcu Jezusovemu. — Nevesta presv. Srca — sv. Marija Marija Alacoque in češčenje božjega Srca. Spisal dr. Valjavec J., 8 Din. — Obljube Srca Jezusovega, spisal R. Pate D. J., 8 Din. Knjižica vsebuje 12 obljub Gospodovih kot plačilo onim, ki časte njegovo presv. Srce, dodana je devetdnevna v čast presv. Srcu. — Pri božjem Srcu. Premišljevanja za prve petke devetih služb, sv. maša v čast presv. Srcu in druge molitve je vsebina tega priročnega molitvenika, ki ga je spisal dr. Fr. Knific, stane z rdečo obrezo 16 Din, z zlato 20 Din. Dalje priporočamo molitvenik od p. Pristova D. J. »Presveto Srce Jezusovo, kralj in središče vseh src«, II. izdaja, ki stane z rdečo obrezo 28 Din, z zlato 40 Din. Obsega pouk o pobožnosti do Srca Jezusovega, splošne molitve mašne, obhajilne, spovedne in druge pravne izdostilne ter pesmi v čast presv. Srcu Kraljevanja Srca Jezusovega v družinah (Nebeške rože), 15 Din, vez. 20 Din. — Vse te knjižice ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

k Prosvetnim, gasilnim in drugim kulturnim odrom priporočamo za prihodnjo gledališko sezono narodno igr »Izpod Golice«. Igra je prirejena po znani Šavinkovi povesti, ki je pred leti izhajala v »Domoljubu« in katero so z velikim zanimanjem brali vsi naročniki. Dramatizacija je razdeljena v sedem slik in nima nobenih posebnih težav. Vsak podeželski oder jo bo z lahkoto uprizoril. Primerna je tudi za igranje na prostem. Naročila sprejema: Kušar Tone, Reteče 20, p. škofja Loka.

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, prečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) so uporabljala naravna »Frazz Josefova« voda s velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

„Dobrotljivost“ v slovenskih pregovorih

I. Šašelj.

»Bog plača« ne raztrga žepa. Bogu posojuje, kdor ubogim daruje. Če kdo to, kar je sam dobil v dar, drugemu daruje, ima dvojno plačilo pri Bogu. Če revež revežu kaj da, se Bog smeje. Darila ljudje zabijo, dobrote nikdar. Dobrota je sirota. Dobrota ni sirota. Dobrotljiva roka ne obuboža. Kar človek z eno roko deli, to mu Bog z drugo povrne. Kar kdo Bogu daruje, se mu odeveteri. Kar se revežu da, nič v škrtini ne manjka. Kar ubogemu daš, ti na žlici priraste. Kdor dobrote izkaže, na svojo srečo koło maže. Kdor dobrote s hudim povračuje, ne odide maščevanju. Kdor pomore drugim iz nadlog, rad pomore mu Bog. Kdor drugemu dobro dela, sebi spravlja. Kdor rad kruh deli, se mu v rokah množi. Kdor rad roko z darom proži, roka se mu tudi napolni. Miloščina smrti reši. Naj gre božji lon — pred nebeški tron.

Molitev za naš čas

»Vitez miru« na Francoskem molijo vsak dan tole molitev:

Bog, naredi me za orodje miru; da nosim ljubezen, kjer je sovraštvo, da odpuščam, kjer je krivda, da združujem, kjer vlada razpor, da prinašam resnico, kjer je znota, da prinašam vero, kjer je dvom, da prinašam Tvojo luč, kjer je tema, da prinašam veselje, kjer je bolest, ne da sem potolažen, ampak da tolažim, ne da me razumejo, ampak da razumem, ne da me ljubijo, ampak da ljubim, le to je važno;

kajti, v čemer bomo dajali, v tem bomo prejeli,

v čemer bomo sebe pozabljali, v tem se bomo našli,

v čemer bomo odpuščali, nam bo izrečeno odpuščenje, in

v čemer bomo umrli, v tem bomo šli v novo življenje.

Amen.

Ona je hotela z avtomobilom na izlet, on je bil pa zato, da ostaneta doma. Kompromis na sliki.

Železni čolni. Prvotno so ljudje mislili, da se morejo vzdržati na vodi samo leseni čolni, torej iz sestavine, ki je lažja kot voda. Šele leta 1787. je bil zgrajen prvi železni čoln. Prva železna jadrnica je bila spuščena v morje 1818 in sicer na Angleškem; a šele 1852 so na Angleškem prvi zgradili ogromno železno ladjo. To je bila »Great Eastern«, ki je bila dolga nad 600 čevljev in široka skoro 80 čevljev. Ladijin trup je bil iz železnih plošč, ki so bile postavljene v dvojne stene, a gonil je vijak s siko 7652 konj in s hitrostjo 15 milj na uro. Dvanajst let kasneje so uporabljali ladjo za polaganje kabla med Irsko in New Foundlandom. Naslednje ladje so kaj hitro pustile »Great Eastern« v brzini in konstrukciji daleč za seboj. Postala je polagoma zabavna palača v angleški luki Clydeu. Ko pa se je »postarala«, so jo leta 1888. prodali kot staro železo.

Za zdravljenje vseh vrst ran

krast, lišajev, turv in ostalih kožnih bolezni

ter kot prvo pomoč pri vseh nezreah, poškodbah in opeklinah morajo zdravniki priporočati

„FITONIN“

ki prepreči infekcijo, ustavi krvavenje, ne dopušča, da bi se rana gnajila, ampak jo hitro zalepi. Steklenica 1/2 l. - v lekarnah. Po poštini povzročila 2 steklenici 1/2 l. - Poštino knjišico št. 17 pošljite brezplačno. „Fitonin“ dr. s. o. z., Zagreb 1-78

Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Drag gumb. Na neko pariško postajo je prišel mlad moški in je ponudil garderoberju v shrambo srajčni gumb, ki ga je bil zavaroval za 100.000 frankov. Garderober se je branil vzeti gumb v shrambo s pripombo, da se tako neznan predmet lahko zameša in izgubi. Mož pa ni hotel odnehati. Dokazoval je na podlagi zakonika, da ima pravico dati predmet v shrambo. Garderober se je moral vdati, čeprav je menil, da je gumb ničvredna reč in da bo imel zaradi njega samo sitnosti. Čez štirinajst dni se je moški, ki je izročil gumb v shrambo, javil v garderobi in je zahteval, naj se mu shranjeni gumb vrne. Garderober ga je začel iskati, a ga ni našel. Nato je mladi mož predložil zavarovalno polico in zahteval postavno odškodnino 100.000 frankov, ki so mu jo po zakonskih določilih morali izplačati.

Brinje za žganjekuho

oddaja po najnižji ceni trvdka

IVAN JELAČIN, Ljubljana, Emonska c. 2

Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak

Urednik: Jože Košček

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Češ

Mali oglasnik

Vaška drobna vretica ali nje prostor velja za enkrat Dža 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovo oziroma obratniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Veliki zaslužek

brž lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znakom za odgovor nasloviti na: Persson, Ljubljana, poštni predal 307.

Učenec se takoj sprejme. H. Bitenc, strojno mizarstvo, Vižmarje, št. Vid nad Ljubljano.

Vajenca sprejemem. Jernej Sitar, mizarstvo, Smihel-Novomesto.

Mlajpca za vsa poljska dela v starosti 30—40 let, ki zna sejati, sprejemem takoj. Naslov pove uprava »Domoljub« pod št. 6957.

Mizarški pomočnik

vojaštine prost, išče službo. Rudolf Florjanc, Loke 366, Trbovlje 1.

Nudimo Vam za majhen denar dobro oblačilo. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Nova hiša se proda ali da v najem. Rodica 23, p. Domžale.

Pletilni stroji

Jaquard 10/80 cm 5/45-6/70 št. 8122 do 8/80, šivalni Endelstroj prodam. Hauschild, Tovaršiška ulica 27

Vajenca sprejemim. Joško Petrič, čevljar, Cerknica 31.

Podpisana preključujem žaljivke proti Jožefu Podreki v Ševljah. Ljudmila Rant.

Zavist. »Zakaj pa jočeš, dečko?«
»Ker bo imel moj brat počitnice, jaz pa ne.«
»Zakaj jih pa ti ne boš imel?«
»Ker še ne hodim v šolo.«

V šoli. »Osebnosti zaimki so: jaz, ti, on. Recimo: Oče pravi: jaz pojdem. Kaj reče mati, Mihec?«
»Mati reče: Nikamor ne pojdeš, doma ostaneš!«

Pojasnilo. Pride oročnik in išče kmeta. Doma najde le štiriletnega dečka, ki mu pove, da so vsi z doma. »Oče je odšel z oslom na pašo, lahko ga boste spoznali. Oče je oni s klobukom na glavi.«

Navada šolezna srajca. Mesar pripelje k zdravniku svojega otroka, ki se mu zdi prelahak. Zdravnik mu predpiše zdravila in pravi:

»To ni nič nevarnega. To je le posledica prenapetosti rasti. Ravnajte se po mojem receptu in če se hočete preprečiti o blagodejnih posledicah, lahko sinčka vsak mesec stehitate.«

»S priklado ali brez priklade, gospod doktor?«

SANATORIUM EMONA
Ljubljana
Komenskega ul. 4
Zdravnik: Telef. 3623
Dr. Franc Dergano, kirurg, šol-primarj v. p.

V hotelu. Sobarica: »Kdaj naj gospoda izdimo?«

Gost: »Ob osmih in zbudite me s sladkim poljubom.«

»Že dobro; bom že sporočila hišnku.«

Kje je ničla? »Dragi tast, obljubil si mi 50.000 dote, pa je ena ničla manjkala.«
»Ta ničla si ti, ljubi zet.«

V bolnišnici. »Tako, sestra, bolnik ne dobi nič jesti, po jedi pa mu dajte žlico tega zdravila.«

Moderni otroci. Sin pravi očetu: »Poglej, kako lepo in mirno bi lahko živela, če bi ne bil tvoj mater.«

Lovska. Lovec, ki je prišel iz Afrike: »Ne morete si misliti, kako veliko tigrov sem postal v Afriki.«

Eden izmed poslušalcev: »To pa ni mogoče, saj v Afriki menda ni tigrov.«

Lovec: »Kako pa naj bodo, ko sem vse po streljali!«

O te ženske! »Na te ženske se pa človek ne more zanesati. Jaz imam štiri neveste, pa mi ni nobena zvesta...«

Zahvala zavarovanju »KARITAS«

Za izplačilo cele zavarovane vsote po možni smrti se zavarovanju »KARITAS« javno zahvaljujem.

Lož, 6. VI. 1934

Marija dr. Raznožnik-ova, l. r.

Zahvala

Za izplačilo cele zavarovane vsote po ženi smrti se zavarovanju »KARITAS« javno zahvaljujem. Zavarovanje je trajalo komaj 7 mesecev.

Hrušica pri Jesenicah, 2. VI. 1934.

Skumave Jakob, kurjač drž. žel., l. r.

Narivanja. »Zakaj pa vzdihuješ, dušica?«

»Ah, zakaj nisem moč? Če bi bila moč, bi kupila tale krasni pomladni klobuček in ga podarila svoji ženi...«

Kje je pastir?

Kje leži Pariz. Povsem napačna je trditev, da se nahaja mesto ob reki Seine; pravo ime reke je Yonne, ki se izliva v Seine.

Ustava Združenih držav ameriških zahteva, da mora njih predsednik pristati na sledeči način: »Jaz slovesno prisegam, da bom zvesto izvrševal urad predsednika Zdr. držav, in da bom po svoji najboljši zmožnosti ohranil štivil in branil ustavo Zdr. držav.«

Češko-slov. država šteje 14.356.000 prebiv.; med temi je 12.000.000 katoličanov, ostali so Husiti. Prozorno steklo samo iz ene strani so iznašli v Angliji. Uporabljalo se bo zlasti kot okensko steklo, ker se bo iz stanovanja skozi to steklo videlo vse, dočim se v stanovanju ne bo nič videlo.